NASLOV—ADDRESS:
Glasilo K. S. K. Jednote
6117 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio
Telephone: HEnderson 3912

JUBILEJNA KAMPANJA TRAJA SAMO ŠE DO KONCA T. L. VSI NA AGITACIJSKO DELO!

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

DELO — OFFICIAL ORGAN — IZOBRAZBA
OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Kranjsko - Slovenska Katoliška Jednota
je prva in najstarejša slovenska bratska podporna organizacija v Ameriki
Posluje že 46. leto
GESLO KSKJ. JE:
"Vse za vero, dom in narod!"

Entered as Second Class Matter December 12th, 1923, at the Post Office at Cleveland, Ohio, Under the Act of August 24th, 1912. Accepted for Mailing at Special Rate of Postage Provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917. Authorized on May 22nd, 1918.

NO. 52 — ŠTEV. 52 | CLEVELAND, O., 27. DECEMBRA (DECEMBER), 1939 | LETO (VOLUME XXV.

Dosežena kvota se vedno viša

DRUŠTVO ŠT. 65 V MILWAUKEE, WIS. TUDI DOSEGLO CILJ

ŠT. 206 NAJBOLJ AGILNO DRUŠTVO

KAMPANJA TRAJA ŠE 4 DNI!

32. KAMPANJSKO POROČILO

Kolikor bolj se bližamo zaključku naše jubilejne kampanje, toliko bolj postaja ista živahnejša tako, da gotovo vsak izmed nas že težko pričakuje nadaljnega poročila na tem mestu. Več društev se je namreč šele zdaj, zadnji mesec, zavzelo za agitacijo in pridobivanje novega članstva, da ne bodo ostala v prav zadnjih vrstah.

Še dvakrat boste čitali običajno kampanjsko poročilo v tej koloni, potem se bomo pa lahko malo oddahnili in odpočili do zopetne, nove kampanje. Lahko pa že danes trdimo, da bo predzadnje in zadnje kampanjsko poročilo med vsemi minulimi najbolj zanimivo, kajti zdaj se je začela borba med gotovimi društvi, da premagajo svojega tekmeca.

Navzlic temu, da je zaželjena nam kvota (Milijon dolarjev nove zavarovalnine) že dosežena, se ista še vedno viša. Če pojde vse posreči, bomo kvoto ob zaključku menda prekoračili za najmanj 25% ali 30%; saj je z današnjim poročilom že prekoračena za 15.4%, ker se je v minulem tednu pridobilo drugo najvišjo svoto v enem tednu $71,750, kakor iz dolioznačene tabelice razvidno.

Te dni je stopila v vrsto častnih naselbin, ki se lahko ponašajo s kakim društvom, ki je že tudi doseglo svojo kvoto, tudi naselbina Milwaukee, Wis., in sicer gre v tem oziru priznanje društvu sv. Janeza Evangelista, št. 65, kateremu že več let predseduje sedanji glavni porotni odbornik brat John Oblak. S tem je brat Oblak izpolnil svojo dolžnost in držal svojo dano besedo, da naselbina Milwaukee, ne sme biti zadnja. Navedeno društvo je celo svojo kvoto prekoračilo in ima vsled tega tega za 105.6% iste k dobrem. Zadnji teden je med vsemi ostalimi vpisalo največ ($14,500) nove zavarovalnine, kar mu je prineslo palmovo vejico.

Po svoji marljivosti in agilnem delovanju v tej kampanji je društvo sv. Neže, št. 206 v South Chicagu, Ill., gotovo že vsem dobro znano, ker smo ga že večkrat omenili. Z današnjim kampanjskim poročilom je navedeno društvo svojo kvoto skoraj že potrojilo, kajti namesto $10,000 kvote ima že $27,000 k dobrem ali za 270%.

Jako lepo se je omenjeni teden postavilo tudi društvo sv. Štefana, št. 187 v Johnstown, Pa., s $6,500, kar tvori 63.7% njegove kvote; isto tako naj omenimo tudi lep tedenski rezultat društva sv. Jožefa, št. 53, Waukegan, Ill., z $5,500 zavarovalnine (59.2%). Nedaleč od svoje kvote ostaja tudi društvo Marije Vnebovzete, št. 203, Ely, Minn., in sicer mu manjka samo še 11.7%. Ne vemo, kako gledajo vsled tega pri tamkajšnjem društvu št. 72?

Kampanja traja samo še štiri dni. V tej kratki dobi se še lahko vpiše ali sprejme nekaj članov, tajniki in tajnice naj bodo samo toliko pazni, da odpošljejo po pošti njih prošnje in asesment 31. decembra pred polnočjo, pa bo še za to kampanjo veljalo.

Sledeča društva so pridobila od 13. do 20. decembra nove zavarovalnine:

Št. 11, sv. Janeza Krstnika, Aurora, Ill.	$ 500
Št. 12, sv. Jožefa, Forest City, Pa.	1,500
Št. 23, sv. Barbare, Bridgeport, O.	2,500
Št. 29, sv. Frančiška Saleškega, Joliet, Ill.	1,000
Št. 44, sv. Florijana, South Chicago, Ill.	1,000
Št. 47, sv. Alojzija, Chicago, Ill.	1,000
Št. 50, Marije Device, Pittsburgh, Pa.	2,500
Št. 53, sv. Jožefa, Waukegan, Ill.	5,500
Št. 56, sv. Jožefa, Leadville, Colo.	3,000
Št. 59, sv. Cirila in Metoda, Eveleth, Minn.	4,000
Št. 64, sv. Petra in Pavla, Etna, Pa.	1,500
Št. 65, sv. Janeza Evangelista, Milwaukee, Wis.	14,500
Št. 72, sv. Antona, Ely, Minn.	500
Št. 81, Marije Sedem Žalosti, Pittsburgh, Pa.	1,500
Št. 93, Friderik Baraga, Chisholm, Minn.	500
Št. 105, sv. Ana, New York City	1,500
Št. 108, sv. Genovefe, Joliet, Ill.	1,250
Št. 110, sv. Jožefa, Barberton, O.	1,000
Št. 128, sv. Barbare, Etna, Pa.	1,000
Št. 131, Marije sv. Rožnega Venca, Aurora, Minn.	1,750
Št. 136, sv. Družine, Willard, Wis.	750
Št. 148, sv. Jožefa, Bridgeport, Conn.	1,500
Št. 156, sv. Ane, Chisholm, Minn.	500
Št. 164, Marije Pomagaj, Eveleth, Minn.	500
Št. 173, sv. Ane, Milwaukee, Wis.	1,750
Št. 176, Marije Pomagaj, Detroit, Mich.	1,250

(Dalje na 2. strani.)

ROOSEVELT IMENOVAL POSLANIKA ZA VATIKAN

Washington, D. C., 23. dec. — Predsednik Roosevelt je danes naznanil v javnosti vest, da je imenoval kot svojega osebnega zastopnika pri sv. Stolici v Rimu Myron C. Taylorja, bivšega jeklarskega magnata. Mr. Taylor bo imel vso družabno, toda ne uradno stopnjo poslanika.

Zaeno je pisal predsednik Roosevelt jako laskavo pismo papežu Piju XII., katerega ceni kot svojega osebnega prijatelja, saj je bil sedanji papež njegov gost leta 1936 ko se je še kot tajnik vatikanske države mudil na obisku v Ameriki.

Op. uredništva: Predsednikovo nad vse lepo in pomembno pismo priobčimo prihodnjič.

—o—

SMRTNA KOSA

Clevelond, O. — Dne 21. decembra je umrl Jakob Korenčan, star 70 let. Doma je bil iz Horjula pri Vrhniki, odkoder je prišel v Cleveland pred 40 leti. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Johano in tri hčere: Jennie Constant, Mary in Helen, v starem kraju pa brata Antona. Bil je član društva sv. Vida št. 25 KSKJ., pri katerem je vodil posel reditelja in vratarja okrog 20 let. Spadal je k še neki drugi organizaciji.

V Lakeside bolnišnici je preminil dne 22. decembra zjutraj Anton Jerman, star 44 let, pe domače Mehun. Pred 14 dnevi se je močno poškodoval v tovarni Patterson Leitch, kjer je bil zaposlen zadnjih deset let ter je tem poškodbam tudi podlegel. Stanoval je na 1126 E. 61st St. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Mary, rojena Logar in dve hčeri, Antonijo in Sophie. V starem kraju pa zapušča mater.

Dne 22. decembra je preminil po dolgi bolezni v Lakeside bolnišnici John Vogric, star 57 let. Tukaj zapušča brata Angela in dve sestri, Katarino omoženo Gos in Mary omoženo Masera ter več drugih sorodnikov. Rojen je bil v Beneški Sloveniji, kjer zapušča dva brata in štiri sestre. Tukaj je bival 26 let. — Naj v miru božjem počivajo.

NA ČASTNI JEDNOTINI TABLI

V sedanji jubilejni kampanji so do danes že štiri društva dosegla svojo kvoto; zato se bo njih imena v trajen spomin označilo na Častni Jednotini tabli, ki bo obešena v glavnem uradu. Ta društva so:

Št. 206, So. Chicago, Ill.
Št. 2, Joliet, Ill.
Št. 81, Pittsburgh, Pa.
Št. 65, Mliwaukee, Wis.

Katero društvo bo tem sledilo?
WHO IS NEXT?

ZA NOVO LETO

Naj vam novo leto
v zdravju vseh začeto
ure, dneve, tedne
blagrov polne vedno
radostne donaša!
Naj vam solnce sreče
sije, žarke meče
v vsa domovja vaša!

Božja roka mila
blagoslov rosila,
da bi vas čuvala
pravi cilj kazala,
v naši sveti veri!
Naj vse vaše želje
spolnijo v veselje
se v največji meri!

Težke dni življenja
polne vse trpljenja,
naj od vas odvrača
v srečne le obrača
radostne in zdrave!
Vi pa vsi delujte,
vez Jednote kujte!
Kvišku srca, glave!

Uredništvo.

—o—

VAŽEN CERTIFIKAT

V glavnem uradu naše Jednote so bili zadnje mesece in so gotovo še vedno zaposleni z izdajanjem novih certifikatov v sedanji jubilejni kampanji.

Pred nekaj dnevi nazaj se je naredilo gotovo zelo važen certifikat, katerega svota je tvorila ravno $1,000,000 zavarovalnine tekom te kampanje.

Ta sreča in važen slučaj je zadel mladega Frank G. Petrovica, sinčka Frank in Mary Petrovic, ki stanujeta na 1301 N. Hickory St., Joliet, Ill., in ta čast je zadela vrlo društvo sv. Jožefa, št. 2, istotam; zaslugo pri tem ima pa gotovo tudi brat John Cernovic, predsednik navedenega društva, ki je mladega Franka pridobil za pristop v mladinski oddelek.

Frank G. Petrovic Jr.

V spomin na ta izreden slučaj prinašamo na tem mestu sliko mladega Frankieja Petrovica, ki bo gotovo to številko skrbno hranil, tako bo imel tudi svoj zgodovinski certifikat v veliki časti, ko enkrat doraste.

UBOGI POLJAKI

Pariški list " "Le Jour Echo de Paris" objavlja daljša poročila o položaju na Poljskem. Poročila prihajajo na naslov poljske vlade, ki ima svoj sedež v Angersu v Franciji in kjer se stekajo vse novice, ki se tičejo Poljske, v posebnem poročevalskem oddelku vlade. Iz imenovanega pariškega lista posnemamo nekatere podatke:

Med tem, ko je vzhodna Poljska priključena Sovjetski Rusiji, je zahodna Poljska razdeljena v tri nove pokrajine (Gau) ter priključena neposredno nemški državi. Iz zahodne Poljske je zbežalo veliko število poljskih družin, ki so se porazgubile po ostalem nekdanjem poljskem ozemlju ali pa so bile tako srečne, da so prišle čez mejo.

Drugi, ki niso zbežali, morajo prinašati usodo, trdo usodo naroda, ki je bil premagan. Veliko število ljudi, ki so prej stali v ospredju političnega življenja, je šlo v zapore. Mnogi so prišli pred sodišče, ki jih je obsodilo na smrt. Tako javljajo iz Pomorjanskega, da so bili v zadnjih dneh obsojeni na smrt naslednji poljski odličniki: Potvorowski, voditelj Katoliške akcije; Tomaž Komierowski, papežev komornik; Micislas Vhlapowski, brat bivšega poljskega poslanika v Parizu; Jan Zoltawski, bivši član poljskega Narodnega odbora v Parizu za časa svetovne vojne; Stanislav Karlowski, bivši senator; grof Poninski, Jan Szolderski, Tomaž Grocholski, Barcoszewski, bivši župan v Bydgošču; stolni kanonik Zablocki iz Gnjezna, Jankowski, župan mesta Inowroclaw. Vsi so bili ustreljeni.

To pa so samo najbolj vidni med njimi. Smrtnih obsodb pa je bilo mnogo več. Po mestih so bili po izvedbi smrtne obsodbe nalepljeni letaki, na katerih je stalo, da so bili ustreljeni zato, ker so bili "izdajalci Nemčije" in duhovni voditelji Poljske v zadnjih 20 letih. Večina med zgoraj naštetimi je starih 60 let.

Mnogo Poljakov iz Pomorjanskega, Poznanskega in Šlezije je bilo poslanih v koncentracijska taborišča v notranjost Nemčije. To velja za moške prav tako kakor za ženskeske. V nekem koncentracijskem taborišču v Nemčiji se nahaja tudi žena bivšega poljskega poslanika v Parizu gospa Chlapowska. Prav tako žena ustreljenega Potvorowskega.

Tiskovni urad poljske vlade v Franciji je nadalje v uradnem sporočilu objavil, da je bilo vseučilišče v Krakovu zaprto. Poteg dogodka je bil naslednji. Nemške oblasti so povabile vse profesorje in učitelje vseučilišča—160 po številu—na posebno konferenco, kjer naj bi jim govoril neki Nemec. Med njegovim govorom je prišlo do protestov in končno so profesorji zapustili dvorano, ker se jim je vsebina govora zdela takšna, da je ne morejo poslušati.

(Dalje na 2. strani.)

RADIO PRIDIGA NA IZSELJENSKO NEDELJO, 3. DEC. 1939

KATERO JE IMEL LJUBLJANSKI ŠKOF G. DR. G. ROŽMAN

Današnja nedelja je posvečena spominu naših bratov in sestra, ki so v tujini. Vsa obširna zemlja je posejana z našimi ljudmi, povsod je razškropljena naša kri. Njej velja danes naša misel in naša ljubezen.

Mnogo je domov, še več družin, katerih člani so šli v tujino. Eni v skrbi za vsakdanji kruh, drugi morda v podzavestni želji po nenavadnih doživljajih v tujini. Šli so—doma pa je nastala vrzel, če ne med delavnimi rokami, pa gotovo v duhovni skupnosti družine. Šel je sin, šel morda oče, šla je hči ali mladi zet. In kdaj se vrne? Kakšen se vrne? Kako se mu godi? In tam v tujini? Med ropot strojev in udarce krampa se meša žene glas, otroka jok, ali materino zaskrbljeno vprašanje. Spomin plava sem in tja, med tujino in domom. Misel plete tiho nežne vezi med domačimi in izseljenci. Pa molitve se dvigajo k nebu in se spreminjajo v nevidno roso božjega blagoslova, ki razpenja mavrico iskrene ljubezni skozi božje Srce med človeškimi srci. Redka pisma, z okorno roko težko napisana, pripovedujejo o toplih vezeh, ki jih oddaljenost in tujina ni raztrgala.

Ako pa v družinah in domovih pri nas pozabijo na brate in sestre, ki so odšli, je znamenje, da družina ni zdrava, da dom tega imena ne zasluži. Ako izseljenec na dom pozabi, so izgubljeni, ni jih, izginili so, narodno občestvo jih več ne pozna. Težko jim, težko narodu, če ni očesa, ki bi zanje solzo potočilo, če ni srca, ki bi v skrbeh nanje mislilo.

Izseljenci so nam bratje in sestre iz iste narodove družine, ki jih je Bog Stvarnik sam povezal med seboj z vezjo istega jezika, istega čuvstvovanja in jo utrdil z duhovno vezjo iste vere.

Če mi na te svoje brate in svoje sestre iz iste družine narodove pozabimo, dokazujemo, da naše narodno občestvo ni zdravo, da nekaj ni v redu, ker ne čutimo rane, ko se ud za udom trga od nas.

Kot narodno in versko občestvo moramo misliti na izseljence, z njimi vzdrževati duhovne vezi. Tudi oni imajo duše, ki so za isti najvišji cilj ustvarjene kakor naše—in ga morajo doseči. Pa ker so z nami zvezane od Boga samega, je naša dolžnost po svojih močeh pomagati, da si tudi v tujini, kjer so nevarnosti večje, zapuščenost občutnejša, rešijo svoje duše, da se snidemo na skupnem cilju.

V molitvi danes mislimo nanje, kakor Makabejci na svoje brate v tujini—v Egiptu. Tako začenja druga knjiga Makabejcev:

"Bratom, ki so v Egiptu, bratje, ki so v Jeruzalemu voščijo zdravje in dober mir. Bog vam stori dobro in se spomni svoje zaveze . . . in daj vam vsem srce, njega častiti in storiti njegovo voljo z veliko srčnostjo in voljno dušo. Odpri vaša srca postavi in svojim zapovedim in stori mir. Usliši naše molitve in se spravi z vami in vas ne zapuščaj ob hudem času. Tudi zdaj tukaj molimo za vas." (II. Mk. 1, 1-16).

To je svetopisemski zgled molitve in molitvenega spomina na odsotne. Po tem zgledu so kristjani molili za brate, ki jih ni tukaj. Ne samo za brate in sestre, ki so v ječah čakali mučeništva, ki so v rudnikih in kamnolomih prisilno delali in v gladu in trdem naporu umirali—ampak za vse člane božje družine, ki se niso mogli skupne božje službe udeležiti.

Cerkvena liturgija je povzela iz sv. pisma molitev za izseljence in odsotne brate. Molimo jih, kadar molimo za vse potrebe po litanijah vseh svetnikov. Tako-le govorimo:

"Molimo za svoje brate, katerih ni tukaj.

"Pomagaj, Gospod, svojim služabnikom, ki v Tebe upajo, moj Bog.

"Pošlji jim, Gospod, pomoč iz svetišča.

"In varuj jih s Siona." —

Ko bi vsaj to cerkveno molitev vsakokrat opravili pozorno in pobožno!

Molitveni spomin je vez med dušami, ki gre skozi božje Srce—in je zato najbolj blagoslovljena.

Vem, da mnogi na to malo ali nič ne drže. Molitve ne morejo ne izmeriti, ne stehtati, ne v blagajne zapreti, niti vknjižiti, niti vnovčiti. In kar to poslovanje presega, za mnoge sploh ne obstoja. In vendar je molitev stvarnost, s katero razumen človek računa. Kakor je ljubezen netvarna in vendar resnična vez—četudi moram žal reči, da je prave ljubezni manj kot si mislimo—tako je tudi molitev resnična duhovna vez, ki veže duše medseboj. Kdor sam ni skusil učinka molitve na sebi—aktivno in pasivno—morda dvomi, da bi ta vez obstojala drugod kot v naši domišljiji. Kdor pa živi iz vere, je toliko izkusil, da mu noben dvom vere v molitev vzeti ne more.

O, ni samo lepa beseda, če mati sinu ali hčeri ob slovesu pravi: "Na molitev ne pozabi." Ni samo sladka prevara, ko mati večer za večerom pošilja molitven blagoslov svojim otrokom, "ki jih ni tukaj," ko v nedeljo pri sv. maši položi duše in zveličanje odsotnih otrok na altar, da jih z Odrešenikom vred daruje Bogu.

Vse to so čudovito resnične in čudovito močne vezi, ki gredo čez vse meje in duše med seboj vežejo.

(Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje iz 1. strani).

Št. 187, sv. Štefana, Johnstown, Pa.	6,500
Št. 190, Marije Pomagaj, Denver, Colo.	2,500
Št. 203, Marije Vnebovzete, Ely, Minn.	1,500
Št. 206, sv. Neže, South Chicago, Ill.	2,500
Št. 211, Marije Čistega Spočetja, Chicago, Ill.	500
Št. 218, sv. Ane, Calumet, Mich.	1,000
Št. 219, sv. Kristine, Euclid, O.	2,500
Št. 232, sv. Ane, Pittsburgh, Pa.	500
Št. 249, sv. Jožefa, Detroit, Mich.	500
Skupaj	$ 71,750
Odračunjena zavarovalnina pri društvu št. 146 in 208.	1,000
	$ 70,750
Zadnji izkaz	$1,083,750
Skupaj	*$1,154,500*

RADIO PRIDIGA LJUBLJANSKEGA ŠKOFA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Pismu, denarju in osebam se lahko meje zapro, vse druge vezi more sila pretrgati, molitvi nihče ni kos meja zapreti; molitev predre tudi za zidovja ječ in čez bodečo žico raznih taborišč.

Molitev je za verne kristjane moč, ki premaga vse ovire.

Zaradi tega je tako važno, da se mi doma izseljencev v molitvi spominjamo in z njo trdne vezi z njimi pletemo. Vsaj danes se spomnimo na pomembnost te duhovne vezi.

V zvezi s tem pa je še nekaj. Mi Slovenci imamo svoje Brezje, kjer stoluje Mati in Gospa naša Marija Pomočnica. Zelo redki so med nami tisti, ki se še nikdar niso zatekli k Mariji Pomagaj, saj še drugoverci prihajajo v velikem zaupanju k Njej. Materin dom na Brezjah je prav zares duhovno središče katoliških Slovencev. Ali ne gredo izseljenci vedno tudi na obisk k svoji materi na Brezjah? Od koderkoli pridejo—iz Francije, Holandije, Nemčije ali Amerike, vodi pot mnoge najprej k Mariji, potem šele v rodno hišo. Kako bi mogli to ljubezen in zaupanje uporabiti, da se vezi in stiki med nami in izseljenci utrdijo.

Po Združenih državah ameriških sem videl v slovenskih cerkvah male Brezje—kopije milostne slike na Brezjah na stranskem oltarju—kos domače zemlje jim je ta slika. Ko stopijo in pokleknejo pred sliko, so v duhu sredi med nami na Brezjah. Tolikokrat sem imel priliko prepričati se, da je verska vez najmočnejša, ki naše izseljene brate in sestre veže na domovino, na narod in rodno zemljo. In v tej verski vezi je Marija, njena podoba z Brezij skoraj najmočnejši člen. Kjer pa Slovenci v tujini nimajo lastne župnije in lastne cerkve, imajo v stanovanju radi brezjansko Marijo Pomagaj. Ob materinih nogah na Brezjah se srečujejo misli in prošnje vseh Slovencev od povsod, kjer koli bije verno slovensko srce.

Duhovna vez molitve po Mariji med nami in izseljenci mora obstojati zmeraj. Zakaj potem posebna izseljenska nedelja? Zakaj? Približno zato, zaradi česar obhajamo praznik Vseh svetnikov in spomin vernih duš. V verski resnici o občestvu svetnikov je vzrok. Ta resnica pravi, da je duhovna zveza vernikov na zemlji, duš v vicah in svetnikov v nebesih. Ta zveza obstoja v tem, da si med seboj pomagamo z molitvami in dobrimi deli. V trojno smer gre ta duhovna zveza občestva svetnikov: v nebesa k svetnikom, v vice k vernim dušam in po širni zemlji h katoliškim vernikom, članom iste Kristusove cerkve, in še prav posebej k tistim vernikom, ki so po krvi in jeziku nam bratje. Ta zveza v trojno smer obstoja vedno, ali se je spomnimo ali ne, ali se je zavedamo ali ne. Da bi se jé zavedali, da bi je popolnoma ne pozabili, za to je praznik Vseh svetnikov, ki nas spominja na zvezo s svetniki in naslednji dan oživi našo zvezo z našimi rajnimi, katerih duše se še očiščujejo v vicah, da se jih spomnimo z molitvijo in dobrimi deli. Zakaj ne bi imeli še posebnega dneva, ko se spomnimo vernikov na zemlji, predvsem tistih, ki so istega jezika, iste krvi, ki so sinovi naše zemlje, naših domov? Samo prav in primerno je to. In to bodi izseljenska nedelja vsako leto. Dan, ko se spomnimo duhovne zveze z našimi izseljenci po vsem svetu, da jim pomagamo z molitvijo in dobrimi deli.

Če to storimo, bo današnji dan—in vsakoletna izseljenska nedelja—dan obilnega blagoslova za oboje, za izseljence, bivajoče v hladni tujini, pa tudi za nas same—torej "molimo danes za svoje brate in sestre, katerih ni tukaj."

UBOGI POLJAKI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ko so prišli profesorji na ulico, so jih pobrali, naložili na avtomobile in prepeljali v zapor. Pri tej priložnosti so imeli neprilike bivši rektor univerze in priznani zdravniški učenjak profesor Casimir Kostanecki, ki je bil tudi že predsednik poljske akademije znanosti, nadalje pofesor Zel, bivši predsednik državne komisije za kodificiranje zakonov, profesor Konopczycki in profesor Lehr-Splawinski, znani jezikoslovec.

Profesorje so prepeljali v posebno taborišče blizu vojašnic, kjer so prenočili. Nato so bili odpeljani v koncentracijska taborišča v notranjost države. Med profesorji jih je nekaj, ki so stari nad 70 let.

V Krakovu so bili zaprti tudi profesorji Akademije za rudarstvo kakor tudi velika večina ravnateljev srednješolskih zavodov in upraviteljev ljudskih šol.

Tudi med prebivalstvom Krakova jih je bilo nekaj prijetih in odvedenih v zapore. Pri tej priložnosti so se na ulicah odigravali odvratni prizori.

Tudi iz Poznanja prihajajo poročila, da so bili aretirani mnogi profesorji tamkajšnjega vseučilišča.

Nemčija namigava na premirje

London, 15. dec.—Tukaj se je raznesla sicer nepotrjena vest, da se je Nemčija odločila prenehati z vojno in skleniti mir. V ta namen bi odstopila od vsega nedavno zavzetega ozemlja na Poljskem z izjemo Sudetov, da bi imela Poljska zopet svojo vlado. Tudi Avstrinaj bi bila zopet samostojna, vendar naj bi se to izvršilo potom plebiscita, če hoče njeno ljudstvo še v bodoče spadati k Nemčiji ali ne.

Severni jeleni v vojni službi

V sedanji vojni na Finskem je vlada najela več močnih severnih jelenov, ki prenašajo po zasneženih krajih tovore, osobito pa strojne puške.

DRUŠTVENA NAZNANILA

Društvo sv. Jožefa, št. 12, Forest City, Pa.

Cenjeno članstvo! Že več časa niste imeli prilike čitati kakega mojega dopisa v našem Glasilu; torej ker se bliža konec leta, stopam pred vas s pričujočimi vrsticami, oziroma s prošnjo, da naj še te dni do konca meseca vsak poravna svoj dolg društvu, kolikor mu le mogoče; na ta način bomo imeli za Novo leto društvene knjige v pravem in lepem redu.

Asesment bom pobiral še v soboto, 30. decembra; torej imate za to še dosti prilike, nakar bom knjige zakijučil za sestavo celoletnega računa, da ga nadzorniki pregledajo.

Dalje poročam, da se ta mesec pobira od vsakega člana po 50 centov za društveni stroškovni sklad in to brez izjeme; torej morajo ta znesek plačati tudi člani, ki so dosegli 70 leto; Jednotinega asesmenta za smrtninski sklad ta mesec ni treba plačati, ampak samo 42 centov za razne druge sklade.

Na zadnji glavni seji so bili izvoljeni sledeči uredniki:

Predsednik Frank Telban, podpredsednik John Skrbec, tajnik Valentin Malečkar, zapisnikar Anton Sever Jr., blagajnik Francis Sever, nadzorniki: Joseph Sever, Louis Grum in Frank Zidar; bolniški nadzorniki: John Grum, Frank Miklavčič in Anton Sever Sr., zastavonoša Joseph Pancar, maršal Joseph Princ, zdravnik Dr. A. J. Kamin.

Seje se vršijo v dvorani društva Naprej vsako drugo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne, toda asesment se pobira že eno uro prej in po seji, do štirih. Na ta način bo imel vsak član priložnost plačati svoje asesmente na dan seje. Pri tej priliki prosim članstvo, da nikar ne hodite plačevat na dom tajnika na dan seje, ker isti dan imam itak dosti drugega posla, da se vse pripravi za sejo. Če že ravno morate plačati asesment na mojem domu, pridite tretjo nedeljo v mesecu po prvi sv. maši, s tem mi boste prihranili veliko dela. Izvolite torej to moje naznanilo vpoštevati, da mi ne bo treba drugače vsakdan pičakovati kakega z asesmentom.

Prihodnja seja se pa vrši dne 14. januarja, kjer bo prečitan celoletni račun. Pridite na to važno sejo vsi, da se boste seznanili o finančnem stanju društva.

Srečno in zdravo Novo leto vsem skupaj. Pozdrav!

Valentin Malečkar, tajnik.

Društvo sv. Janeza Evangelista, št. 65, Milwaukee, Wis.

Naše društvo je imelo svojo glavno letno sejo dne 14. decembra s prav lepo udeležbo in se je vršila v prav vzornem redu. Na isti je bil izvoljen za bodoče leto sledeči, večinoma stari odbor:

Predsednik John Oblak, podpredsednik John Ziherle, tajnik Louis Velkovrh, 2023 S. Kinnickinic Ave., telefon Sheridan 6259; zapisnikarica Antonia Jenich (nova), blagajnik Ignac Gorenc, nadzorniki: Pavel Maierle, Fr. Bregar in Matt Pipan, porotni odbor: Joe Marn Frank Gregorcich in John Vidergar, zastavonoša John Mojstrovich, reditelj Gabriel Kovacich, zdravnik Dr. S. J. Stefanez.

Seje se bodo v bodočem leto vršile vsako prvo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne v Tivoli dvorani na South 5th in W. National Ave.; torej se vrši prihodnja seja dne 7. januarja.

Nekaj jako koristnega se je napravilo na zadnji seji in sicer bo za mladinski oddelek prosti zdravnik seveda samo Dr. Stefanez.

Voščim veselo in srečno Novo leto vsemu članstvu našega društva in Jednote.

S sobratskim pozdravom,

Louis Velkovrh, tajnik.

Društvo sv. Srca Jezusovega, št. 70, St. Louis, Mo.

Naša zadnja glavna seja je bila povoljno obiskana; posebno naši fantje in dekleta so se pokazali v lepem številu. Če pomenijo takšne seje kaj novega, potem se nadejam v prihodnjem letu velikega delovanja za društvo, posebno v družabnosti. Je pa tudi v resnici prav, da se saj po sejah enkrat na mesec malo razveselimo med seboj, namesto da bi razvedrila drugod iskali.

V odbor za bodoče leto so bili izvoljeni sledeči: Predsednik August R. Prebil, podpredsednik Vincent Benz, tajnik Anton J. Skoff, zapisnikarica Miss Ann Suljak, blagajnik John Mihelcic, nadzorniki: Joseph Simonich, Alois Susin in Frank Zlatareck, bolniški odbor: Mrs. Josephine Speck in Joseph Kramar, poročevalka za Our Page Miss Mary Bukowitz vratar John Desina, zdravnik Dr. John A. Virant, 3902 Russell Blvd., zabavni odbor Miss Mary Bukowitz, Miss Bernice Chrnich, Miss Mary Sestric, August Prebil in Alois Susin.

Zdaj, ko se staro leto nagiba h koncu, dragi mi sobrat, sestra, poglej malo na svoje delovanje pri društvu in pomisli ali si bil aktiven in dober član društva ali ne? Ko boš delal novoletne zaobljube, nikar ne pozabi na samega sebe, če že na druge!

Ob tej priliki izrekam zahvalo za vašo požrtvovalnost in delo v sedanji Jednotini jubilejni kampanji. Ker sem bil v tej zadevi jaz oviran in me ni bilo vedno doma zaradi dela izven mesta in večkrat tudi izven države, nisem mogel dosti za novo članstvo agitirati; pa k sreči smo vseeno dosegli nekaj čez polovico določene nam kvote. Kampanja bo v par dnevih že zaključena, torej ko boste te vrstice čitali, bo že prepozno! In naše društvo, kje bo?

K sklepu želim vsemu članstvu našega društva in Jednote uspešno, zdravo in srečno Novo leto!

S sobratskim pozdravom,

Anton J. Skoff, tajnik.

Društvo Marije Pomagaj, št. 79, Waukegan, Ill.

Letna ali glavna seja našega društva se je vršila dne 17. decembra z jako povoljno udeležbo; z malo izjemo so se iste vsi člani in članice udeležili.

Zborovanje se je vršilo prav lepo in mirno. Tako smo se sešli vsi v pravem prijateljstvu in sobratsvu, vsled česar se je lahko rešilo vse točke v splošno zadovoljstvo članstva in za napredek društva.

V odbor za leto 1940 so bili izvoljeni sledeči:

Predsednica Jennie Keber, podpredsednik Ignac Germ, tajnik John Hladnik, zapisnikar John Cankar Jr., blagajnik Tony Mozina, nadzorniki: Andrej Perman Sr., Frank Hladnik in Mary Nagode.

Naše redne seje se vršijo vsako tretjo nedeljo v mesecu po osmi sv. maši razen decemske seje in januarske, ki se vrše popoldne.

Društvo je sklenilo prirediti v mesecu juliju svoj piknik; kdaj ravno, bo že še naznanjeno.

Na tej seji sta prestopili dve članici, in sicer sestra Leona Bena od društva št. 1, Chicago, in od društva sv. Ane v Waukeganu sestra Mary Cankar.

V letošnjem farnem bazarju cerkve Matere Božje je bila v kontestu kronana za kraljico naše župnije naša članica sestra Rose Treven. Navedenka je tudi za naše društvo marljiva in agilna, za kar ji iskrekamo čast, zahvalo in priznanje, tako pa tudi naše čestitke k zmagi v minulem kontestu.

Za naše člane mladinskega oddelka je društvo priredilo dne 16. decembra božičnico ali Miklavžev večer. Res, veselje je bilo gledati našo dobro razpoloženo mladino, kako je v skupnem zboru lepo prepevala božične pesmi in kako se je veselila daril izročenih po Miklavž. Hm, še nas, ta večje, je nekoliko obdaril.

Sklenjeno je bilo tudi, da bomo imeli po dovršeni seji v januarju domačo družabno zabavo; na to sejo ste vsi člani in članice že danes prijazno vabljeni. Kakor v preteklosti, bo zopet po tej seji zelo prijetno, torej pridite za gotovo!

To "party" bodo imele sledeče članice v oskrbi: Jennie Keber, Jennie Govekar, Gertrude Repp, Frances Jesenovec Sr., Mary Mivsek-Jackson Sr. in Mary Mivsek z Adams St.

K sklepu voščim vsem glavnim uradnikom in uradnicam, tako tudi vsemu članstvu našega društva in Jednote srečno in blagoslovljeno Novo leto!

S pozdravom,

Jennie Keber, nadzornica.

Društvo Marije Čistega Spočetja, št. 85, Lorain, O.

Na letni seji našega društva dne 8. decembra je bil ponovno izvoljen ves stari odbor, in sicer:

Predsednica Mary E. Polutnik, podpredsednica Agnes Mejak, tajnica Frances Jevec, blagajničarka Ana Bruce, zapisnikarica Josephine Pogačnik, nadzornice: Mimie Perusek, Matilda Vinovich, Mary Gerbec, zastavonoše Regina Markič, Agnes Mejak in Josephine Pogačnik.

Seje se vršijo vsak drugi petek v mesecu v SND zvečer ob osmih; toda asesment začnem pobirati že ob 7:30, tako tudi vsako soboto od 10. do 12. dopoldne na domu tajnice; izvolite, drage mi sosestre, to vpoštevati.

Obenem pa voščim vam vsem veselo in blagoslovljeno Novo leto, tako tudi vsemu Jednotinemu članstvu in glavnemu odboru. S pozdravom,

Frances Jevec, tajnica.

Društvo sv. Antona Padovanskega, št. 87, Joliet, Ill.

Naša glavna letna seja dne 10. decembra se je vršila prav v lepem redu. V odbor so bili izvoljeni za leto 1940 sledeči:

Predsednik Paul Laurich, podpredsednik Gregor Papesh, tajnik Matthew Krall, 1265 N. Hickory St.; zapisnikar Edward Krall, blagajnik Martin Plut, nadzorniki: Nicholas Vranichar, John Videtich in Joseph Horvat, reditelj Martin Jakša, zastavonošilca Gašper Kolar in Anton Jariha, umeščevalec odbora Stephen Stukel Sr., društveni zdravniki so Dr. Joseph A. Zalar, Dr. Martin Ivec in Dr. Edward Svetich.

Redne seje se vršijo drugo nedeljo v mesecu v stari šoli ob eni uri popoldne. Prosim, kateri želi pristopiti v naše društvo, naj se naznani pri tajniku, zato ker pri našem društvu ni nobene posebne naklade in nobene kazni.

Zaeno prosim naše člane in članice, da se udeležite prihodnje seje, kjer bo celoletni račun prečitan in po seji bo nekaj prigrizka in pijače.

Z bratskim pozdravom,

Matthew Krall, tajnik.

Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 101, Lorain, O.

Vabilo na veselico

Kakor je bilo že naznanjeno, priredi naše društvo veliko plesno veselico v soboto večer, dne 30. decembra v Slovenskem Narodnem Domu.

Prav prijazno vabimo cenjeno članstvo našega društva, da se gotovo udeležite te zabave. Ravno tako prav vljudno vabimo naša sosedna društva in posamezne prijatelje, da nas obiščejo omenjeni večer.

Igral bo dobro znani "Top-Hatters" orkester. Kakor običajno, bodo raznovrstna okrepčila tudi na razpolago. Vstopnice stanejo samo 25 centov.

Ker je to ravno zadnja naša prireditev v tekočem letu, smemo pričakovati, da bodo vsi člani in članice gotovo navzoči, tako da bo dvorana napolnjena do zadnjega kotička.

Torej na veselo svidenje v soboto!

Z bratskim pozdravom,

Michael Cerne, tajnik.

Društvo sv. Roka, št. 113, Denver, Colo.

Naš glavna letna seja dne 11. decembra se je vršila v prav lepem redu. V odbor so bili izvoljeni za leto 1940 sledeči:

Predsednik George Pavlakovich, podpredsednik Josip Erjavec Sr., tajnik Bostian Znidarsich, blagajnik Andrej Krašovich, zapisnikar John Marolt, nadzorniki: Anthony Jersin, John Trontel in George Krašovich, reditelj John Yelenich, zdravnika Dr. J. F. Prinzing in Dr. Joseph Sitton.

Seje se vrše vsak drugi ponedeljek v mesecu ob 7:30 zvečer v Domu Slovenskih društev na 1464 Washington St.

Pri tej priliki prosim vse člane in članice, da bi se udeležili prihodnje seje dne 8. januarja, kjer bo prečitano celoletno poročilo o društvenih dohodkih in izdatkih.

Veselo, zdravo in srečno Novo leto želim vsemu članstvu našega društva, tako tudi vsemu Jednotinemu članstvu!

S pozdravom,

Bostian Znidarsich, tajnik.

Društvo Marije sv. Rožnega Venca, št. 131, Aurora, Minn.

Na naši glavni letni seji dne 17. decembra je bil izvoljen sledeči odbor za leto 1940:

Predsednik Frank Glavan, prvi podpredsednik John C. Virant, drugi podpredsednik Janezich Louis, tajnik Anton Ceglar, blagajnik Joseph Krasovetz, zapisnikar John Modetz, nadzorniki: John Lessar, Eli Smolich in John Gorjanc Jr., zastavonoše: Victor Mihelich, Joseph Smolich in Frank Gorjanc, vodja atletike Frank Glavan, reditelj Jakob Virant, zdravniki: Dr. Dahlin, Dr. Kokola in Dr. Bray.

Moram se pohvalno izraziti, ker je bila na tej seji tako lepa udeležba, posebno od strani mladine; zato pa pričakujem, da se bo ista tudi v bodoče rada udeleževala naših sej, saj je bilo vodstvo društva za bodoče leto poverjeno bratu Frank Glavanu, ki je bil izbral od naše, tukaj rojene mladine. Vsi smo prepričani, da bo naš novi predsednik dobro vodil društvo, saj je zmožen in razume oba naša jezika, slovenščino in angleščino. Pri tem mu želimo vsi največ uspeha.

Kar se tiče drugih posebnih sprememb na tej seji, ni bilo nobenih in je ostalo vse po starem. Pač je bilo sklenjeno, da priredimo veselico na velikonočno nedeljo; več o tem bo ukrenjeno na prihodnjih sejah, zato se istih pridno udeležujte.

Želeč vsemu članstvu našega društva in Jednote zadovoljno in srečno Novo leto, ostajam s sobratskim pozdravom,

Anton Ceglar, tajnik.

Društvo Vnebovzetje Marije Device, št. 181, Steelton, Pa.

Letna seja našega društva se vrši na nedeljo, 31. decembra, to bo zadnji dan tega leta in sicer točno ob dveh popoldne.

Drage mi sosestre! Glavne letne seje so velikega pomena za vse skupaj; na isti se sestavlja društvena pravila in določbe za bodoče leto, tako je treba voliti tudi novi odbor in bo še nekaj drugih važnih zadev na dnevnem redu.

Da se bo vse lahko povoljno rešilo, zato morate priti vse na sejo. Ne izgovarjajte se! Saj enkrat v letu morate biti navzoče, da boste znale, kako društvo obstoji itd. Kakor se boste ve zadržale za društvo, tako se bo isto tudi napram vam. Torej vas še enkrat prosim, da pridete na to sejo vse, brez izjeme, da se bomo zadnji dan leta v lepem društvenem krogu zopet veselile in si voščile srečno Novo leto.

Srečno in veselo Novo leto voščim vsemu glavnemu odboru, vsemu Jednotinemu članstvu, tako tudi članicam našega društva. Bog vas živi vse skupaj!

Pozdrav,

Mrs. D. Dermes, tajnica.

DRUŠTVO MARIJE MAGDALENE, ŠT. 162, CLEVELAND, O.

Našim članicam se tem potom naznanja, da ker bo meseca januarja, prvi pondeljek ravno Novo leto, se bo vršila naša seja v TOREK, 2. januarja, 1940 v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida, pričenši se ob 8. uri zvečer. Asesment bo treba prenašati seminija.

Prosim torej članstvo, da pridete po knjižice, da jih ne bom začela pobirati ob 6. uri. Vse one, ki pa še niste poravnale asesmenta za nazaj, ste nujno opozorjene, da to gotovo storite dne 2. januarja.

Pozdrav,

MARY HOCHEVAR, tajnica.

Društvo sv. Mihalja, broj 163, Pittsburgh, Pa.

Naša glavna ili godišnja sjednica je bila dobro posjećena i mirno izvršena, i odbor je pak ostal sav stari, koji je bio dosada i sicer:

Predsjednik Mike Kovačić, podpredsjednica Barbara Lisjak, tajnik Matt Brozenić, 4317 Willow St.; blagajnik Joseph Pupić, zapisnikar John Ban, predsjednik odbora boljesti George Kalpić, 131 Banner Way, predsjednica odbora boljesti Barbara Šegina, 253 Fisk St., nadzorni odbor: Louis Filetić, George Lisjak i John Jagaš, porotni odbor, kolektor i porotni odbor se biraju po potrebi, a sjednice se vršiju svaku drugo nedjelju u mesecu u dvorani društva Sloga.

Dalje omenjam, da koji želi svoje knjige urediti i očistiti, neka plati svoj dug najkasnije do 29. decembra. Ako bude platil 30 decembra, posle podne, bude vam se pisao dug za 1940.

A isto može nekoji ne bi rad ostao zaspan, pak neka i zadnji dan dobi novega člana u naše ponosno društvo.

Sa pozdravom,

Matt Brozenić, tajnik.

A sada najljepša hvala za poslane mi božične čestitke svim mojih rojakom, kumovim, pretelim, glavnim odbornicim prijašnjim i sadanjim i svim poznancima. Neka vas Bog živi, da bi mi još više let slali.

Mr. i Mrs. Brozenić.

Društvo Marije Pomagaj, št. 164, Eveleth, Minn.

Naznanja se vsem onim članicam, katerih ni bilo na naši glavni seji, da so bile izvoljene sledeče uradnice za prihodnje leto:

Predsednica Frances Muhich, podpredsednica Mary Shukle, tajnica Gabriela Masel, podtajnica Elizabeth Rokavec, blagajničarka Agnes Kochevar, nadzornice: Mary Rovšek, Tereza Krall in Anna Sorich, zdravnik Dr. F. Kochevar.

Zaeno omenjam, da se je naša dosedanja predsednica sestra Mary Perušek vsled slabega zdravja odpovedala svojemu

(Dalje na 1 strani)

(Nadaljevanje iz 2. strani)

uradu. Dalje imamo tudi dve nove nadzornice in sicer zaradi odpovedi sestre Mary Osolnik in vsled smrti ene nadzornice med letom. Zdaj imamo pri društvu mlado predsednico in dve mlade nadzornice. Tako je prav, da ste se zavedale, da bo treba nas vse enkrat naslediti. Želim vsem mnogo uspeha v uradovanju. Tako želim tudi vam vsem skupaj srečno, blagoslovljeno in zdravo Novo leto, da bi vas sreča in zadovoljnost spremljala do konca dni. Naši dragi KSKJ pa želim, da bi v doglednem času dosegla 50,000 skupnega članstva.

S sosestrskim pozdravom,
Gabriela Masel, tajnica.

Društvo Marije Pomagaj, št. 190, Denver, Colo.

Pred nedavnim sem poročala, da priredijo vsa društva, ki so delničarji Slov. doma na Silvestrov večer plesno veselico. Ker bo pa starega leta večer ravno na nedeljo, zato se bo vršila ta veselica že v soboto, dne 30. decembra. Ker je naše društvo tudi delničar Slov. Doma, zato ste cenj. sestre prijazno vabljene; pridite, da se v tem letu še enkrat skupaj poveselimo.

Staro leto se poslavlja,
skoraj v večnost bo prešlo;
vsakovrstne spomine nam zapušča:
enim dobro, drugim hudo.

daj, ob koncu leta bo marsikdo premišljal, kaj je storil in kaj je dobrega ali slabega doživel, če je bil srečen ali nesrečen. Nekateri so si pridobili veliko premoženje, drugi zopet časti, tretji so bili žalostni, drugi zopet veseli itd. Vprašajmo se torej: Kateri je najbolj srečen? Po moji sodbi oni, ki je bil vedno zdrav.

Bilo je lansko leto ravno na Novega leta dan. Ko sem se vračala od maše, me sreča neki, meni dobro znani Amerikanec in mi vošči Novo leto. Jaz mu hitro odzdravim in začnem tarnati, da ni nobeno leto dobro zame, ker doživim kako nezgodo, smrt ali kaj sličnega.

Prijazen sosed me nato potolaži z opombo, koliko tisoč in tisoč ljudi je vedno v bolnišnicah. Hitro sem bila drugih misli in priznala, da je ljubo zdravje največje bogastvo sveta.

Ker je že staro leto ob zatonu, zato vse članice našega društva lepo **pozdravljam** in jim želim zdravo, srečno in blagoslovljeno Novo leto, tako tudi vsemu Jednotinemu članstvu.

Anna Virant, predsednica.

Društvo Marije Čistega Spočetja, št. 211, Chicago, Ill.

S tem naznanjam naš novo izvoljeni odbor za bodoče leto: Predsednik Gregor Grgorich, podpredsednik John Mlakar, tajnica Anna Krapenc, 1636 W. 21st Place; blagajničarka Mrs. Frances Grgorich, nadzornice: Margareta Gregorič in Mary Bavec, bolniški nadzornik Alois Anzelc, obiskovalci bolnikov so pa vsi člani in članice društva.

Cenjene člane in članice prosim sedaj ob koncu leta, da bi se leta 1940 bolj redno udeleževali sej, posebno pa seje v januarju,, da boste slišali celoletni račun in zapisnik zadnje seje; tako tudi, da boste videli našo novo tajnico.

Zaeno naznanjam, da se bodo v bodoče naše seje vršile vsako DRUGO nedeljo v mesecu v prostorih brata Gregoricha in ne več po starem na tretjo nedeljo. Pridite vsi, da boste slišali kaj je sklenjeno na glavni seji, ker je več važnih točk, katerih dosedaj nismo imeli.

S pozdravom,
Alojz Anzelc, tajnik.

Društvo sv. Križa, št. 217, Salida, Colo.

Članstvu našega društva se naznanja, da je bil na zadnji glavni seji ponovno izvoljen ves stari odbor razen treh nadzornikov in sicer: Albina Robeznik, Steffie Drobnick in Jerry Entihar. Torej se v društvenih zadevah tudi v bodoče obrnite na sedanji odbor.

Lepa hvala vsem skupaj za tako lepo udeležbo na zadnji seji v decembru. Le tako naprej! Če bi se članstvo zavedalo, kako je odbor vesel številne udeležbe, sem prepričan, da bi hodili bolj številno na naše seje. V obče se pa iz tega razvidi, da vlada sloga in zastopnost med članstvom in odborom, kar je velike važnosti za vse skupaj.

Dalje prijazno vabim vse naše članstvo na sejo 14. januarja na domu brata Jerry Entiharja ob dveh popoldne. Po seji bomo imeli malo družabne zabave s prigrizkom in pijačo. Za to bosta skrbela brat Josip Drobnick in Jerry Entihar. Le pridite vsi brez izjeme!

Želim vsem članom in članicam Jednote veselo in srečno Novo leto, posebno pa članstvu našega društva. Pozdrav!

Katherina Drobnick, tajnica.

Društvo sv. Kristine, št. 219, Euclid, O.

Sporočati moram, da je naše društvo izvolilo sledeči odbor za leto 1940:

Duhovni vodja Rev. A. Bombach, predsednik Frank Kosten, podpredsednik Math Tekavec, tajnica Terezija Zdešar, 20601 Arbor Ave., blagajnik Frank Primoznik, zapisnikar Joseph Debeljak, nadzorniki: Josip Nosse, Jane Lourin in Mary Kusar, reditelj in zastavonoša Andrej Zdešar, zastopniki kluba skupnih društev fare sv. Kristine: Terezija Zdešar, Josip Debeljak, Frank Kosten in John Kusar, zdravnika Dr. Anthony Skur in Dr. L. J. Perme.

Seje se bodo v bodoče vršile vsako tretjo sredo v mesecu, kar naj cenjeno članstvo vpošteva.

Že danes vas prijazno vabim na prihodnjo sejo dne 17. januarja zvečer ob 7:30, da pridete za gotovo in s tem pokažete svoje zanimanje do društva. Začnite s tem zanimanjem takoj ob začetku leta.

Srečno, veselo in zdravo Novo leto želim vsem skupaj.

Theresa Zdešar, tajnica.

Društvo sv. Štefana, št. 224, Cleveland, O.

Ker je gotovo vsem našim članom znano, da priredimo našo letno veselico 31. dec. (na Silvestrov večer), zato vas s tem prijazno vabim in prosim, da se iste udeležite. Tako vabimo tudi cenj. občinstvo in vse naše prijatelje iz mesta ter okolice, kakor tudi naše brate Hrvate. Veselica se vrši v hrvatski dvorani sv. Nikole na 36 St. in Superior Ave. ter bo trajala do 2. ure zjutraj. Igral bo izvrsten orkester, zato pridite vsi in pripeljite seboj svoje prijatelje.

Za bodoče leto je bil izvoljen pri našem društvu sledeči odbor: Predsednik John Hodnik, podpredsednik Frank Zadravec, tajnica in zapisnikarica Theresa Kavas, blagajnik Michael S. Horvath, nadzorniki: Aug. Pintaric, Steve Kerman in Matthias Gerich; duhovni vodja Rev. Jos. Mišič, zdravnik Dr. M. F. Oman, zastavonoše Steve Kerman in Anton Kavaš.

Seje se vršijo vsako prvo nedeljo v mesecu v navadnih prostorih.

Naj še omenim, da je na potu okrevanja na svojem domu naš sobrat Vincent Boravic po prestani operaciji, stanuje na 1373 E. 41 St. Prošeni ste, da ga obiščete.

Želim vam obilno božjega blagoslova in zdravja v Novem letu.

S pozdravom,
Theresa Kavas, tajnica.
in ostali odbor.

DOPISI

JOLIETSKE NOVICE

Joliet, Ill.—Ko se je v nedeljo večer, 17. decembra vračal domov rojak Joseph Legan po domače Plehač, je bil le par korakov od svoje hiše zadet od avtomobila in težko poškodovan, da je čez dve uri v bolnišnici sv. Jožefa umrl. Bil je pa še toliko pri zavesti pred smrtjo, da je prejel sv. zakramente za umirajoče. Bridko je pretresla njegovo družino in vso naselbino njegova nenadna smrt. Pokojni je bil pionir naše naselbine, doma iz Sadinje vasi, fara Žužemberk, od koder je prišel v Ameriko leta 1890 in z malo izjemo bival ves čas v Jolietu, ter je vneto pomagal graditi našo naselbino in našo faro.

V mladih letih je bil tudi pri cerkvenem pevskem zboru, ter je vedno visoko čislal slovenske pesmi. Dasi je bil že v visoki starosti 76 let, je bil še vedno vesele narave in dokaj čvrst. Dolgo vrsto let je vodil gostilno na Indiana cesti in pri Plehaču so se ljudje vedno dobro počutili, ter so ga vsi spoštovali kot vzornega moža. Bil je mirnega značaja in prijazen do vsakogar, sovraštva on ni poznal. Bil je skrben mož in oče svoje velike družine, katera je vzgojena v pravem katoliškem duhu ter jim je zapustil poleg lepe domačije tudi lep vzgled vzornega katoliškega moža.

Njegovo nenadno smrt bridko obžalujejo: njegova soproga Mary rojena Spelich, štirje sinovi: Josip, Frank, Anton in Albert, pet hčera: Frances, Mary, Catharina, Mrs. Viljem McKean in Mrs. John Haubensack, vsi živeči v Jolietu. V Chicagu živi njegova sestra Mrs. Rose Mahkovec, v stari domovini pa tri sestre: Julia, poročena Košiček, Marija in Antonija ter brat Frank. Poleg teh zapušča tudi osem pravnukov in številne druge sorodnike. Bil je dolgoletni član društva sv. Frančiška Saleškega, št. 29 KSJK ter cerkvenega društva Najsvetejšega Imena.

Pogreb se je vršil s peto sv. mašo zadušnico iz cerkve sv. Jožefa na farno pokopališče dne 20. decembra. Da je bil pokojni splošno spoštovan v naši naselbini so pokazali rojaki in drugorodci ob času, ko je ležal na mrtvaškem odru, ki so ga številno obiskovali, molili ob krsti in darovali za sv. maše in vence. Na zadnji poti do groba so ga spremili številni farani in tudi prijatelji iz Chicaga so prihiteli. Na pokopališču sv. Jožefa bo počival na lepem prostoru v ameriški zemlji med ostalimi pionirji naše naselbine, ter bo ohranjen vedno v blagem spominu v zgodovini fare sv. Jožefa in slovenske naselbine v Jolietu.

Dragi Jože, odšel si v večnost, kruta smrt te je nenadoma vzela iz naše srede; pogrešali te bomo, ne samo Tvoja dobra družina, temveč vsi Tvoji številni prijatelji, ker si bil vedne točen pri društvih in vesel družabnik povsod. Zato ne boš pozabljen od nas, v molitvah se Te bomo vedno spominjali. Počivaj v miru, naj se Tvoja duša veseli zdaj pri Bogu in uživa plačilo za dobra dela, ki si jih rad vršil v življenju. Težko prizadeti soprogi, sinovom in hčeram ter vsem ostalim sorodnikom pa izražamo naše globoko sožalje.

Dne 21. decembra, ko sem skončal ta dopis, sem zvedel drugo žalostno novico, da je ponoči umrla blaga slovenska žena in skrbna mati Rozalija Ramuta. Pokojna je bila stara 57 let, doma od Metlike na Belokranjskem; prišla je v Ameriko pred 35 leti. Izgubo dobre matere bridko obžalujejo dve hčeri, Josephina in Anna ter šest sinov: Rudolph, Frank, Edward, Joseph, Viljem in John, to so znani Ramutovi bratje športniki; poleg teh zapušča sestro Mrs. Anna Horvath in mnogo drugih sorodnikov, vsi živeči v Jolietu.

Pokojna je bila jako agilna in družabna žena, pravi vzor vrle katoliške Slovenke in starokrajske matere. Vsa naselbina žaluje za njo in jo bo pogrešala. K večnemu počitku je bila položena dne 23. decembra z sv. mašo zadušnico iz cerkve sv. Jožefa na farnem pokopališču. Večni mir in pokoj duši blage slovenske matere; bridko prizadetim preostalim pa izrekamo naše globoko sočutje nad izgubo ljubljene skrbne mamice.

H koncu tega žalostnega poročila naj še omenim, da je v nedeljo, dne 17. decembra naša šolska mladina priredila pod vodstvom častitih šolskih sester jako lepo božično predstavo v farni dvorani v korist naše cerkve. Krasna je bila živa alegorična slika rojstva Gospodovega; kaj sličnega še nismo videli v naši dvorani. Jaslice, angelji in lepo petje, revni postirji, trije kralji s svojim spremstvom, oder urejen jako primerno za dogodek sv. noči. Vsa predstava je segala navzočim globoko do srca. Častite šolske sestre gotovo zaslužijo vse naše priznanje za njih velik trud, kajti to ni bilo majhno delo, toliko šolarjev izvežbati za nastop na odru. Tako tudi naši mali zaslužijo pohvalo, ki so tako izborno igrali, kar tudi ni bilo brez truda.

Ker bomo nastopili Novo leto v par dnevih, voščim vsemu članstvu KSKJ in glavnemu odboru ter vsem čitateljem Glasila zdravo, srečno in uspešno Novo leto 1940. S sobratskim pozdravom,

Michael Hochevar.

VABILO NA MIKLAVŽEV VEČER

Waukegan-North Chicago, Ill.—Sv Miklavž bo obiskal mladino iz teh dveh naselbin, in sicer prihodnjo soboto, dne 30. decembra zvečer ob 7. v dvorani šole Matere Božje.

Vsi člani mladinskega oddelka naših treh Jednotinih društev v teh naselbinah, vsi otroci farne šole Matere Božje in otroci članov društva Vitezi sv. Jurija so vabljeni, da se udeležijo tega večera. Program se prične točno ob 7. In za nekaj veselja, smeha in zadovoljno zabavo se bo predstavilo dobro znanega Dr. Silvestra iz Chicaga, ki bo vodil ves program v zadovoljstvo vseh mladih in tudi starih. Torej so tudi starši prijazno vabljeni, da naj pridejo v spremstvu svojih otrok. Na to božično veselico se pričakuje okrog 300 otrok, katerim bo sv. Miklavž vsakemu izročil primerno darilo.

Naša domača fara, naša Jednotina društva in društvo sv. Jurija in naši lokalni slovenski trgovci delajo skupno na predpripravah, da bo navedena zabava za našo mladino zares privlačna in lepa. Torej udeležite se iste številno.

Za odbor:

Joseph Zorc.

ZAHVALA IZ STARE DOMOVINE

Pueblo, Colo.—Svoječasno je bilo poročano v Glasilu K. S. K. Jednote, da sem nabiral za pomoč pokritja stroškov nabave motorne brizgalne v Zagorici-Dobrepolje. Nabranega je bilo vsega skupaj $123. Priobčena so bila tudi imena darovalcev. Vodstvo gasilske čete pošilja tukaj zahvalo vsem darovalcem, ki so kaj pripomogli k temu skladu. Zahvala se glasi dobesedno takole:

GASILSKA ČETA V ZAGORICI, POŠTA VIDEM-DOBREPOLJE,

Uprava Gasilske čete v Zagorici Videm-Dobrepolje, Jugoslavija, se na tem mestu najtopleje zahvaljuje vsem onim rojakom in drugim, za prispevek, ki so ga darovali podpisani četi za nabavo nove motorne brizgalne.

V prvi vrsti se pa prisrčno zahvaljujemo našemu dobremu vaščanu in prijatelju naše gasilne čete gospodu John Germu kot nabiratelju darov, za njegovo naklonjenost in za njegov trud.

Poročamo, da naša nova motorna brizgalna dela povsem dobro in je bila že preiskušena pri požaru.

Uprava kakor tudi člani z vsemi vaščani vasi Zagorica, se vsem najtopleje zahvaljujemo in vse naše rojake in vaščane, ki so na onostran morja najlepše pozdravljamo.

Erčulj Vinko, s. r.,
predsednik.
Hreň Janez, s. r.
blagajnik.

Končno se tudi jaz še enkrat zahvaljujem v imenu gasilske čete vsem pridnim rojakom-darovalcem. Bog vam stotero popačaj. *John Germ.*

Kako je bil potopljen jugoslovanski parnik "Carica Milica

Sušak, Jugoslavija, 28. nov.—Danes je prišla posadka ob angleškem obrežju potopljenega parnika "Carica Milica" pod vodstvom kapitana Miloradа Miljevića. Posadko so sprejeli zastopniki "Jugoslovanskega Lloyda." Častniki in mornarji so še v e d n o pod vtisom katastrofe, ki k sreči ni zahtevala nobenega človeškega življenja. Kot pravi mornarji obžalujejo potop "Carice Milice," enega izmed največjih in najmodernejših jugoslovanskih trgovskih parnikov.

Kapitan Miljević je sprejel v hotelu "Kontinental," kjer se je nastanil, časnikarje in jim je opisal potek katastrofe.

"V petek, 17. novembra, ob 8. uri zjutraj smo odpluli iz angleškega pristanišča Team proti Dubrovniku. Naloženega smo imeli 8,950 ton premoga in nekaj drugega blaga. Držali smo se natančno predpisane vodne poti. Naslednji dan ob 11:50 je ladja zadela ob nemško mino. B i l i smo v tistem tretnutku okrog devet milj oddaljeni od obrežja. Jaz sem stal na poveljniškem mostu, poleg mene so bili angleški pilot, prvi častnik Vladimir Štolfa in prvi krmilar. Večina mornarjev je obedovala.

"Eksplozija je bila na desni strani parnika pod vodo. Parnik se je strašno stresel. Vse luči so ugasnile. Prednji del ladje se je hitro začel potapljati. Ko sem videl, da je ladje izgubljena, sem dal povelje: 'Vsi možje z ladje!' V prvi rešilni čoln sem stopil jaz z 19 možmi, v drugi čoln pa prvi častnik Štolfa z angleškim pilotom in šestimi možmi. Pri eksploziji sva bila lahko ranjena drugi krmilar in jaz. Ker je bil ladijski radio zaradi eksplozije pokvarjen, nismo mogli klicati na pomoč. Detonacija je bila zelo močna. Čula se je štiri do pet milj daleč na okrog.

"Čez nekaj časa se je približala našemu čolnu neka angleška pomožna bojna ladja, ki nas je vzela na krov. Posadko iz drugega čolna pa je sprejel na krov neki obrežni parnik. Pozneje je tudi to posadko vzela na krov vojna ladja, na kateri smo bili mi. Še istega dne ob 5. popoldne smo pripluli v neko angleško pristanišče. Od tam so nas poslali v London. Angleški pomorščaki so nas zelo prisrčno sprejeli.

"V pristanišču, kjer smo se izkrcali, smo naleteli na okrog sto rešenih potnikov in mornarjev holandskega potniškega parnika 'Simon Bolivar.' Med njimi je bilo več ranjenih. Parnik 'Simon Bolivar' je 20 minut pred nami zadel ob mino, nedaleč od mesta, kjer se je potopila 'Carica Milica.'

"Tudi v Londonu so nam šli v vsakem oziru na roko. Ostali smo tam sedem dni. Morali smo se nanovo obleči, nakupiti najpotrebnejše stvari in si preskrbeti dokumente za potovanje. V soboto, 25. novembra, smo odpotovali iz Londona. Pri vožnji čez Kanal smo imeli zelo slabo vreme. Sledila je utrujajoča pot skozi Francijo, Švico in Italijo do Sušaka.

"Izguba parnika 'Carica Milica' je zelo hud udarec za našo trgovsko mornarico, ki ga bomo le težko preboleli, čeprav je bil parnik s tovorom vred zavarovan."

INDIJSKI SPOKORNIKI

V verskem življenju "svetega" mesta Benaresa najdemo malo prizorov, ki bi napravili tako mračen vtis kot pogled na divje, razmršene in zanemarjene sannijasije," spokorníke, ki naletiš nanje v vseh ulicah in rečnih nabrežjih. Neizrečeno te odbija skorja blata, pepela in potu, ki spreminja obraz pod divje razmršenimi in grivastimi lasmi v pravo vražjo spako. In potem še grozno trpinčenje samega sebe, katero razkazujejo ljudstvu. Nekaj satanskega tiči v njihovem bitju. Iz njihovega neiskrenega, pošastnega pogleda šviga žareči ogenj kot iz c e l e g a pekla strasti. V bližini teh postav te zgrabi groza . . .

Prvo srečanje z resničnim sannijasijem se mi je z d e l o, kot bi prišel v d o t i k s čisto drugim svetom . . .

V času, ko sem se mudil v Benaresu, so smatrali v Benaresu za "najsvetejšega med svetimi" spokornika, ki je nosil ime Swami Saraswati. Moj spremljevalec me je peljal k svetišču, kjer je ta čudni mož živel že dolgo vrsto let svoje spokorniško življenje, visoko spoštovan od vseh hinduistov. Kot so mi pravili, je bil prej bogat mož.

Ko se je odločil za spokorniško življenje, je zapustil svojim otrokom precejšnje premoženje. Pripadal je džanistični verski ločini. Ko je bil že precej star, je začutil v sebi željo postati džanistični spokornik. Vrgel je torej s sebe vse do zadnje krpice, da bi tako postal podoben onim, džinastičnim svetnikom, katerih kipe kažejo v odbijajoči nagoti "vernikom."

Neki bogat mož je v ta namen dal na razpolago svoj vrt. V sredi vrta stoji majhno svetišče. V oltarni vdolbini ponosno kraljuje, sedeč na prekrižanih nogah, kanit Džaina, božanstvo, ki se po njem imenuje ločina. Neposredno pod tem kipom sedi novi džaina, naš spokornik, in sicer v tako enaki drži in položaju kot kip nad njim, da bi ju človek mogel zamenjati. Spokornik je tenek, s u h možiček, popolnoma brez obleke, z obrito glavo in rjavo kožo, gladko kot marmor.

Nepremično s e d i kot malik nad njim. Steklene oči ima uprte kot njegov kameniti vzor nekam v daljavo. Spoštljivo ga obdajajo prijatelji in verniki. Po njihovem prepričanju se v Swamiju preraja eden izmed 24 Džainov, ki prihajajo v teku neskončnih razdobij na svet, da ga odrešijo.

Kaj pa je gnalo tega moža iz udobnega življenja v to najhujšo odpoved? Indija je polna zagonetk. Tu uprizarja počutnost svoje divje razvratnosti, tam se naslaja spokornost v najstrašnejšem mučenju samega sebe.

Indijsko spokorništvo je res stvar, ki bi je človek v bujnem bogastvu te tropske dežele najmanj pričakoval. Tu, k j e r razgrinja na eni strani narava največje izobilje in plodnost, kjer se na drugi strani razkazuje knežji sijaj v razkošju kot komaj kje na svetu, se zdi, da ni prostora za življenje, ki zametuje vse, kar ugaja čutom, da tem strašneje divja po lastnem mesu. A prav tukaj najdemo spokorništvo, ki do neverjetnosti muči samega sebe.. Tu najdemo ljudi, ki v prah teptajo, kar je vredno časti, da b postavili proti največjemu izživljenju najsilnejše trpinčenje samega sebe.

To mučenje samega sebe tako presega vsako mero, da ne govorijo po krivici o neki nasladi do mučenja samega sebe. Zdi se, da gosain res čuti v mučenju samega sebe neko živalsko ugodje. Na pristno podobo takega spokornika sem zadel včeraj na stopničastem obrežju Tulsi. Bilo je okrog poldneva. Mož je sedel na plošči ene izmed kamenitih kapelic, ki delijo stopničaste dohode do reke. Bil je posušen prav do kosti, tako da so mu rebra na prsih ostro štrlela ven. Glavo je imel čisto obrito in žareče indijsko opoldansko s o n c e je žgalo spokornikovo golo glavo. Treba je okusiti to indijsko sonce, četudi s tropskim klobukom na glavi in s sončnikom, potem si l a h k o predstavljaš vsaj nekoliko o žgoči vročini, kateri se izpostavlja ta spokornik ure in ure.

Z žgočim soncem nad seboj, s pekočim kamnom pod seboj sedi tu tiho in nepremično, negibno kot kamenit malik, s pogledom, uprtim v tla in z rokami v naročju. Ne gane z roko, ne z nogo, niti z očesom ne trene, niti dih življenja se ne zgane na zagorelem obrazu. Prikazen je res bolj podobna indijskemu kamenitemu maliku kot živemu človeku. Nehote se pojavi v opazovalcu vprašanje: "Ali pripada ta kupček kosti brez mesa res živemu bitju?"

Že štiri ure sedi možak tu. Šele, ko bo sonce utonilo v Gangesu, bo zapustil svoj prostor. Okrog se g n e t e mnogo ljudstva, ki moli in daruje, se smeje in govori. On niti za hip ne dvigne oči. Kaj neki se godi v glavi tega spokornika, ko se da tako rekoč pri živem telesu peči v tem silnem žaru?

Kako čudno se zdi to spokorništvo v svitu sodobnih pridobitev! Vlak, ki pelje popotnika po Gangesovi dolini, ga v

(Dalje na 8. strani)

VABILO
SLOVENSKO PEVSKO IN DRAMATIČNO DRUŠTVO "DOMOVINA"
BROOKLYN, N. Y.
vas prijazno vabi na
ZABAVO
ki se vrši na
SILVESTROV VEČER
v Slovenskem Domu na 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.
Za ples bo igral Jerrijev orkester in harmonika.
Vstopnina 40 centov

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izhaja vsako sredo
Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
6117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, OHIO

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka dopoldne za priobčitev v številki tekočega tedna

Naročnina:
Za člane na leto ... $0.84
Za nečlane za Ameriko ... $1.60
Za inozemstvo ... $3.00

OFFICIAL ORGAN OF AND PUBLISHED BY
THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the U.S.A.
In the interest of the Order
Issued every Wednesday

OFFICE: 6117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, OHIO
Phone: HEnderson 3912

Terms of subscription
For members, yearly ... $0.84
For nonmembers ... $1.60
Foreign Countries ... $3.00

63

K 25 LETNICI NAŠEGA GLASILA

V prihodnji izdaji našega lista boste videli na prvi strani na desno številko letnika (Volume) premenjeno na XXVI., kar znači, da je že poteklo 25 let, kar ta list izhaja.

Ta izreden in vesel dogodek naj bo proslavljen bolj na tih in skromen način, brez kake posebne ali slavnostne izdaje.

Je pač pri tem važno dejstvo, da srebrni jubilej Glasila obhajamo baš v dobi Jednotine 45-letnice. Menda je važno tudi to, da piše pričujoči članek ravno ista roka, ki je sestavila in uredila prvo izdajo Glasila začetkom januarja, leta 1915 v Chicagu, Ill.

Vsak razsoden fraternalist mora priznati, da je kaka bratska ali druga večja organizacija brez svojega lastnega glasila veliko na slabšem kakor pa organizacija, ki vzdržuje in izdaja svoj uradni list, ki naj bi bil njen klicar, oznanjevalec in širitelj njene ideje ter delovanja. Jednota brez lastnega glasila se mi zdi podobna zvoniku brez zvona, vozu brez koles ali avtomobilu brez motorja. Seveda je treba ta kolesa vedno mazati, da gre voz naprej.

Zgodovina našega Glasila je precej zanimiva in pestra. List je bil spočet in odobren v Milwaukee, luč sveta je zagledal v Chicagu, Ill., kjer je izhajal v medvojnem času celih šest let, nato tri leta v Jolietu, Ill., a zadnjih 16 let pa izhaja v Clevelandu, Ohio.

Poglejmo prvo številko Glasila, ki je izšla 13. januarja, leta 1915. Na prvi strani je uvodnik ali pozdrav, ki se začenja takole:

"Mir z vami, dragi sobratje in sestre K. S. K. Jednote! S tem, gotovo najlepšim pozdravom vseh pozdravov stopam danes prvikrat pred vas in v vašo hišo," itd.

Ravno s takimi besedami naj vse Jednotino članstvo pozdravlja tudi danes, oziroma po preteku 25 let. Kakor je bilo že v prvi številki našega lista označeno prelepo Jednotino geslo: "Vse za vero, dom in narod!" stopa naš list tudi po preteku toliko let pred vse Jednotarje in Jednotarice z ravno istim geslom in bodrilom.

Da je bilo naše Glasilo tekom minulih 25 let v veliko reklamo in propagando Jednote, naj služijo sledeči podatki in pojasnilo, kar je povzeto iz zapiskov in knjig:

V tej dobi je izšlo 1,304 izdaj, ki tvorijo nad dvajset milijonov (20,907,740) iztisov. Ako računamo vsak posamezni list na osmih straneh, je torej v tej dobi romalo v svet in med članstvo 167,261,920 strani Glasila. Kaj ne, lepo število! Če računamo po osem številk na en funt teže lista, se je v tej dobi porabilo za tiskanje 1,367 ton papirja.

Da je lastno glasilo pripomoglo do takega napredka, moramo priznati, kajti tudi naša Jednota je rastla brez novih priseljencev iz Evrope in med depresijo, to pa zato, ker se je potom Glasila našemu zavednemu katoliškemu narodu po vseh državah lahko tolmačilo in povedalo veliko vrednost in pomen organizacije.

Z največjim veseljem pa ob tej 25-letnici tudi lahko povdarjamo, da se je tudi zaradi Glasila tako navdušeno oprijela tukaj rojena mladina naše dične K. S. K. Jednote in z vsem prepričanjem lahko gledamo v njeno lepo bodočnost ali še na večji napredek v prihodnjih 25 letih.

OB ZATONU LETA

Zopet se od nas za vedno poslavlja eno leto. V nedeljo, na Silvestrovo, nas bo zlato solnce v tem letu zadnjič proti večeru pozdravilo, med tem, ko bodo tudi to noč nebeške zvezdice spremile v večnost, kamor je odromalo že toliko tisočletij. Kako hitro mine letna časovna doba: 12 mesecev, oziroma 52 tednov adi 365 dni! V našem vsakdanjem vrvenju in borbi za koščok kruha nam tako naglo potekajo sekunde, minute, ure in dnevi, da sploh dosti ne mislimo in računamo na celokupno časovno letno dobo.

Leto 1939 si bomo tudi dobro zapomnili, ker nam je zopet donašalo več iznenadenj ter bridkih razočaranj. Koliko pridnih in delovnih rok je moralo zopet počivati vsled depresije in gospodarske krize, ki še vedno vlada v naši tako hvalisani in najbogatejši deželi na svetu. Da, marsikaka delavska družina je bila to leto prizadeta. Očetje ali družinski gospodarji iščejo že mesece in mesece dela, toda dobiti ga ne morejo; in kjer ni dela, tam tudi ni jela. Naše oblasti nas vedno tolažijo: "Potrpite, potrpite, kmalu bo boljše," toda vse to so samo prazne obljube in prevare. Morda si tako srečen, da delaš zopet par dni v tednu, toda za manjšo plačo in nestalno.

Pravijo, da čas zaceli vsako rano, tako menda tudi srčno? Radi ali ne radi se moramo vdati usodi, ter pričakujemo z novim letom izboljšanje delavskih razmer. Mislimo in tolažimo se samo s tem, kajti druge odpomoči res ni; vsaka slaba stvar traja samo nekaj časa, tako bodo gotovo tudi za delavce v Ameriki zopet nastopili ali nekdanji stari, ali pa še boljši časi. Pred vsem bodimo Bogu hvaležni za dragoceno zdravje. Da, koliki reveži in kako omilovanja so pač vredni oni, katere tarejo poleg sedanjih slabih časov še bolezni in druge neprilike; saj je zdravje največje bogastvo na svetu! Poleg tega pa bodimo zadovoljni in Bogu hvaležni, ker živimo v deželi svobode in miru ter se nam ni treba bati vojnega strahu in človeškega klanja kakoršnega morajo zopet prestajati nekateri nesrečni narodi v Evropi.

Naša dolžnost je, da se ob koncu leta spominjamo tudi vseh naših pokojnih sobratov in sester. Letos do 14. novembra se je istih izredno veliko v večnost preselilo—228 iz odrastlega in 12 iz mladinskega oddelka. Naj počivajo v miru božjem in naj jim bo ohranjen blag spomin.

Zdaj, ob nastopu novega leta naredimo tudi gotove zaobljube, katerih se bomo skušali držati. Pred vsem gojimo kot člani in članice naše bratske organizacije med seboj pravo bratsko ljubezen, spoštovanje, zaupanje, mir, slogo in naklonjenost. Nikdar v bodočem letu ne pozabimo obljub, katere smo svečano izrekli pri vstopu v društvo, to je, da bomo vedno delovali za ugled in napredek društva in naše dične Jednote. Ne zaostajajmo s plačevanjem prispevkov za društvo in Jednoto! Ne ogibajmo se mesečnih sej! Skušajmo pridobiti kakega novega člana ali članico! Vršimo tudi naše verske dolžnosti in slednjič: prečitajte vsako številko Glasila, v katero tudi radi dopisujte!

Ameriški vzori in ideali

Spisal Louis D. Brandeis

(Urednikova opazka: Do svoje nedavni vpokojitve v starosti 82 let je bil sodnik Brandeis za dobo več kot 20 let eden izmed najodličnejših članov federalnega vrhovnega sodišča. Tekom svojega dolgega življenja je zaslovel po svojem neumornem delovanju za socjalno pravičnost. Ta članek je del njegovega govora 4. julija, 1915 o "Pravem amerikanizmu." Dasi je imel ta govor pred četrtstoletjem, sodnik Brandeis piše, "da še vedno izraža moje naziranje." Ta članek je 15 v vrsti člankov o demokraciji po odličnih tujerodnih in tujerodnih Amerikancih, ki jih je dobil Foreign Language Infirmation Service. Naziranja, izražena v teh člankih, so ona člankarjev samih.

* * *

Demokracija počiva na dveh stebrih. Eden je načelo, da so vsi ljudje enako upravičeni do življenja, svobode in težnje za srečo; drugi pa je prepričanje, da ta enaka priložnost je najboljša za napredek civilizacije.

Naša oblika vlade, kakor tudi človečanstvo, sili nas, da težimo za razvoj poedinega človeka. Pod splošno volilno pravico je vsak volilec deloma vladar države. Ako pa vladarji nimajo v splošnem izobrazbe in značaja in niso svobodni ljudje, naš veliki eksperiment v demokraciji mora propasti. Naloga države je torej, da usposobi svoje vladarje za njihovo nalogo in da zahteva udejstvovanje onega, kar mi nekoliko po domače zovemo ameriški standard življenja.

Kaj vključuje ta standard ali način življenja? V bistvu izvrševanja onih pravic, ki jih naša ustava jamči—pravico do življenja, svobode in težnje za srečo. Življenje, v tej vezi, pomenja živeti, ne le eksistirati; svoboda pomenja svobodo toliko v industrijalnih, kolikor v političnih stvareh; sreča vključuje izmed drugih stvari ono zadoščenje, ki more prihajati le vsled popolnega razvoja in vporabe lastnih zmožnosti. Da morejo ljudje živeti in ne le eksistirati, da morejo razvijati svoje zmožnosti, morajo imeti dostojen dohodek; morajo imeti zdravje in prosti čas. Visoke mezde ne morejo odgovarjati delavčevim potrebam, ako zaposlenost ni redna. Najboljše plače ne morejo odškodovati za pretirano dolge ure dela, ki izpodkopavajo zdravje. In delavne razmere utegnejo biti tako slabe, da izbrišejo dobre učinke visokih mezd in kratkih ur. Bistvene potrebe ameriškega državljanstva niso zadoščene, ako se delavcu daje le to, kar potrebuje v gmotnem pogledu.

Vsak državljan mora imeti izobrazbo—široko in neprestano skozi vse življenje. Naj se izobrazba daje državljanu v poznejših letih v razredih ali z javne govornice, naj se n u d i potom razpravljanja v društvih ali delavskih organizacijah, ali naj se pridobiva potom čitanja časopisov, revij ali knjig, kar je neobhodno potrebno, da se to doseže, je svež um. In da um ostane svež, je kratek delovni dan ravno tako bistveno potreben, kakor primerna hrana in primerne razmere dela in življenja. V drugih besedah, delavec mora imeti prosti čas na razpolago.

Nadalje, delavec v uspešni demokraciji mora ne le imeti izobrazbo; on mora biti svoboden. Ljudje niso svobodni, ako so odvisni v industrijalnem življenju od samopašne volje drugega. Industrijalna svoboda s strani delavca ne more torej obstojati, ako ima pred seboj preveč industrijalne oblasti. In ako Amerikanec postane sposoben za svojo nalogo vladanja, on mora imeti poleg izobrazbe in industrijalne svobode tudi neko stopnjo denarne neodvisnosti. Naš obstoječi industrijalni sistem preobrača stalno večji odstotek prebivalstva v mezdarje; in izkušnja nas uči, da velik del teh postane nekdaj finančno odvisnih, iz razloga bolezni, nezgode, nesposobljenosti, visoke starosti, nezaposlenosti ali prerane smrti vzdrževatelja družine. Take nezgode, ki se v poedinem slučaju nazivajo slaba sreča, se sedaj priznavajo kot običajni dogodki v življenju. Nastalo je jasno, da je treba poskrbeti za odškodnine proti finančnim zgubam, nastalih vsled teh običajnih nezgod v delavčevem življenju.

Mi nismo edini narod, ki spaje ljubezen do svobode s praksoo demokracije in težnjo za socijalno pravičnost. Ali imamo eno točko v n a š i h idealih in praksah, ki je izrecno ameriška. To je vsesplošno bratstvo.

Druge dežele, dočim razvijajo poedinega človeka, smatrajo, da njihovo splošno dobro se more doseči le, ako se privilegij državljanstva skoraj izključno omeji na domorodce ali osebe posebne narodnosti. Amerika, na drugi strani, se je vedno izjavila za enakost narodnosti, kolikor za enakost posameznikov. Pripoznava plemensko enakost kot bistven del popolne človeške svobode in pravega bratstva, in da plemenska enakost je nadopolnitev demokracije. Amerika je zato dala enako dobrodošlico vsem narodom Evrope.

E pluribus unum—iz mnogih eden—je bilo geslo, ki so ga prevzeli ustanovitelji te republike, ko so ustvarili zvezo trinajstorice držav. Ustanovitelji so bili prepričani, kakor smo i mi, da se bo mogel zgraditi jak narod potom federacije. Bili so tudi prepričani, kakor smo tudi mi, da v Ameriki pod svobodno vlado mnoga razna ljudstva utegnejo postati en narod. Tekom vseh teh let smo pripustili v našo deželo in državljanstvo priseljence iz raznih dežel Evrope. Imeli smo zaupanje, da bi na tak način najbolj postregli sebi in človeštvu. To zaupanje se je opravičilo. Združene države so postale velike. Priseljenec in njihovi neposredni potomci so se izkazali toliko lojalne, kot katerisibodi državljan te dežele. Svoboda nas je tesno povezala kot Amerikance.

Celotni narodi imajo individualnost ne manj izrazito kot ono poedinih ljudi. Novi nacijonalizem, ki so ga Amerikanci sprejeli, proglaša, da vsako pleme ali ljudstvo, ravno tako kakor vsak poedinec, ima pravico in dolžnost razvijati se, in da le potom takega diferenciranega razvoja se more doseči visoka civilizacija. Le tedaj, ko bodo ta načela nacijonalizma, kakor ona demokracija, splošno priznana, bo svoboda popolnoma dosežena in bodo manjšine sigurne v svojih pravicah. Le tedaj bo mogoče postaviti za trajen mir med narodi.

Pismene najemninske pogodbe za farmarske najemnike

Najemnikom farm je v korist, da jemljejo svoje farme v najem pod pismeno pogodbo namesto ustmene, kakor nasvetuje administracija za varnost na farmah. Na tak način se najemnik izogne vsem mogočim nesporazumljenjem z lastnikom, ako so jasno začrtani vsi pogoji najemninske pogodbe. To pa je tudi v korist lastniku samemu, kajti ako najemnik zna, da bo poplačan za gotove izboljšave in popravke, jih bo tem rajši izvršil.

Mnogo tujerodnih družin, ki se hočejo posvetiti poljedelstvu, začenja s tem, da vzame kako farmo v najem. To je dostikrat prav modro počenjanje, kajti novodošlec ima takole priliko poskusiti, ali se mu poljedelstvo izplačuje v dotičnem okraju in ali se hoče tam naseliti za vedno. Dostikrat prevzema farmo v najem z opcijo, da jo kupi v gotovem roku. More se tudi dogajati, da najemnik hoče nekaj popraviti ali zidati kako poljdelsko poslopje, ker računa na dolgodoben najem; ako ni zavarovan po pismeni pogodbi, utegne se dogajati, da mora iz farme ven, ako jo lastnik proda kakemu drugemu. Pismene pogodbe so posebno važne za takozvane sharecroppers, ki plačujejo najemnino z delom letine gospodarju; mnogi izmed njih imajo priliko nakupiti si svojo lastno farmo s pomočjo posojil, danih od federalne vlade.

Federalni poljedelski izvedenci so pripravili vzorce takih najemninskih pogodb in vsak jih more dobiti, ako p i š e za "Standard flexible farm lease" na Farm Security Administration, Washington, D. C. Te pogodbe določajo arbitracijo sporov med najemnikom in lastnikom in tudi povračilo stroškov za stalne izboljšave, izvršene od najemnika.

Tekom lanskega leta se je 26,000 farmskih družin povzpelo na gospodarski lestvici od stanu "sharecropper-jev" na ono najemnikov. Dobro pripravljene pogodbe so imeli mnogo opraviti s tem napredkom.

Prisega zvestobe Združenim državam

Vsak prosilec za naturalizacijo mora priseči zvestobo Združenim državam, predno more biti proglašen državljanom Združenih držav. Kongres je na svojem zadnjem zasedanju spremenil to prisego. Dosedaj se je moral kandidat za državljanstvo ne samo odreči zvestobi katerisibodi inozemski državi sploh, marveč je moral posebej navajati ime "stare domovine," katere podanik oziroma državljan je bil do tedaj, in odreči se zvestobi napram njenemu vladarju ali vladi. Ta-le zahteva se je izkazala kot vzrok mnogokatere zmede. Na primer, Irec se je moral izjaviti kot dosedanjega podanika kralja Velike Britanije. Begunci iz mnogih dežel so se morali odreči zvestobi napram mnogim vladarjem, ki jih sploh niso nikdar pripoznali. Da se stori konec takim komplikacijam, je Kongres odpravil ta poslednji predpis.

Nova prisega zvestobe se glasi tako-le: "Jaz s tem izjavljam pod prisego, da se povsem in popolnoma odrekam in odklanjam zvestobo in udanost napram vsakršnemu inozemskemu knezu, vladarju, državi ali suvereniteti, katere sem bil poprej državljan ali podanik; da bom podpiral in branil Konstitucijo in zakone Združenih Držav Amerike proti vsem sovražnikom, inozemskim in domačim; da bom nosil pravo vernost in udanost napram istim; in da prevzemam to obveznost svobodno brez nikake mentalne reservacije ali namena izogibati se jej. Tako mi Bog pomagaj."

Nekaj podatkov o Finski

Ker je zadnji čas mala Finska republika postala svetovno znana in se o nji toliko piše in govori vsled uspešnega bojevanja z mogočno Rusijo, prinašamo na tem mestu kratek opis Finske države, katere površina znaša 134,557 kvadratnih milj, prebivalstva je pa štela pred devetimi leti 3,667,067.

Od leta 1154 do 1800 je bila Finska del švedske kraljevine. Isto leto je postala avtomna velika vojvodina in je spadala k Rusiji. Od Rusije se je odcepila 6. decembra leta 1917 ter proglasila svojo neodvisnost z začasno v l a d o, samostojna republika je pa postala leta 1919.

Na severni strani meji Finska na Norveško, na iztočni na Rusijo (do Leningrada znaša razdalja samo 60 milj), na jugu jo obdaja Finski zaliv, na zapadu pa Bothnia zaliv, Švedska in Norveška. Po površini ozemlja je Finska tako velika, kakor naša Nova Anglija, država New York in New Jersey. Njeno površino zavzema okrog 35,000 jezer, 11:5% skupne površine ali 17,099 štirjaških milj. Po teh jezerih in kanalih lahko plovejo ladje v razdalji 2,500 milj. Jako znani so Imatra slapovi reke Voukski, ki se pretaka po 25 jardov širokem kanalu in pada 72 čevljev globoko v daljavi 1,400 jardov, dokler ne priteče v Ladoga jezero. To je največji umetni vodopad v Evropi, ki meče do 700 kubičnih metrov vode naprej v eni sekunli.

Na severni strani se Finska razprostira v trajno zasneženo in oledenelo pokrajino, ki je vsled mraza povsem neobljudena. Vse drugačno in milejše je pa njeno podnebje na južni strani.

Na Finskem se nahajajo ogromni smrekovi gozdovi, zato se ista največ bavi z lesno industrijo, z ribarstvom in poljedelstvom. Izvozi se veliko papirja za časnike in takozvane papirnate kaše (pulp), potem železa, sukna, usnja, kožuhovine in kemičnih izdelkov. Največ tega blaga gre an Angleško, 33.5%, v N e m č i j o 16.2%, na Švedsko 8.4%, v Ameriko 8.4%, Belgijo 5%, Zizozemsko 4%, Dansko 3.7%, Francijo 3.7%, Norveško .1% in v druge države. Uvažati pa mora kovine, stroje in bombaž.

Vse gospodarstvo in industrija na Finskem se vrši že zadnjih 40 let po zadružnem ali kooperativnem načinu, zaradi tega je ondi depresija nepoznana. Leta 1938 je bilo na Finskem registriranih okrog 6,000 kooperativnih zadrug z 800,000 člani; te zadruge so tvorile 60% prometa na debelo. Na Finskem je evangelska luteranska cerkev državno priznana, vendar je ondi bogoslužje povsem prostovoljno.

Finska šteje tri univerze: eno v Helsingforsu (glavnem mestu) in dve v mestu Turku.

Odkar se je Finska odcepila od Rusije, je imela začasno reprezentativno vlado. Po vpadu od strani boljševikov je Finska ustanovila svoj parlament. Nato je sledila civilna vojna med "Rdečo" in "Belo" armado. Tedaj so bili boljševiki ali "Rdeči" s pomočjo Nemčije premagani, bitka se je vršila v aprilu, 1918. Dne 17. julija, 1919 se je pa Finska proglasila za samostojno republiko in 14. oktobra, 1920 je bil sklenjena z Rusijo mirovna pogodba.

Predsednika te republike se voli za dobo šest let in sicer potom direktnega glasovanja po 300 elektorjih, ki zatem nastavi svoj kabinet. Sedanji predsednik je Kyosti Kallio, rojen 10. aprila, 1873.

V finskem parlamentu leta 1936 je bilo 83 socialistov, 53 agrarcev, 21 članov švedske stranke, 20 unionistov, 14 patriotov (fašistov in nazijev), 7 progresivcevć en član farmerske stranke in eden ljudske. V kabinetu je pa bilo leta 1937 pet agrarcev, pet socialistov in trije progresivci.

Finska ima 150 bojnih letal, večinoma domačega izdelka. Število njene armade je leta 1937 znašalo 1,842 častnikov in 33,000 vojakov. Potem ima Finska dve obrežni bojni ladji po 4,000 ton, štiri oborožene čolne, sedem torpednih čolnov in pet podmornic.

Finska ima splošno vojaško dolžnost. Službena doba traja eno leto. Prva rezerva obsega moštvo do 40. leta, druga rezerva do 60. leta. Finska vojna industrija more sama kriti velik del vojnih potrebščin, seveda le za orožje, ki ga rabi pehota. Topništvo mora uvažati iz inozemstva. Moštvo finske vojske je predvsem izvežbano za vojno pozimi. Izvrstno so Finci izvežbani v smučanju. V primeru vojne more Finska poklicati pod orožje do 400,000 dobro izvežbanih mož. Poveljnik Finske vojske je nadarjeni general Mannerheim.

Kar je važno od Finske, je dejstvo, da redno plačuje svoj vojni dolg Združenim državam ameriškim, kar dela izjemo. V ta namen so ji te dni Združene države zopet posodile deset milijonov dolarjev.

Denarna valuta na Finskem je marka, ki znaša okrog 2.1 centa naše ameriške veljave. Finska se dalje ponaša tudi s tem, da nima nikdar v svojem državnem proračunu kakega primanjkljaja.

Razne prireditve Jednotinih društev

30. decembra: Miklavžev večer v šolski dvorani, Waukegan, Ill.

30. decembra: Društvo sv. Patrika, št. 250, Girard, O., priredi plesno zabavo v Slovenskem Narodnem Domu v korist cerkve sv. Roze.

30. decembra: Plesna veselica društva sv. Jožefa, št. 148, Bridgeport, Conn. v Rakoczy dvorani.

30. decembra: Plesna zabava društva sv. Cirila in Metoda, št. 101, Lorain, O., v Slovenskem Narodnem Domu.

13. januarja: Plesna zabava Kay Jay boosterjev Ambridge, Pa. v Ruski dvorani.

14. januarja, 1940: Chicaška združena društva KSKJ priredijo igro in veselico v dvorani šole sv. Štefana.

27. in 28. januarja: Sedma redna letna KSKJ basketball tekma v Jolietu, Ill.

15. februarja: Kartna zabava (Card Patry) društva Marije Pomagaj, št. 78. Chicago, Ill., v šolski dvorani.

Ostala društva, ki imajo to sezono tudi kakšno prireditev na programu, naj nam izvolijo to naznaniti.—Uredništvo.

K. S. K. JEDNOTA

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila, 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: 351 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.

Telefon v glavnem uradu: Joliet 5448; stanovanje gl. tajnika: 9448

Solventnost 122.49%

Od ustanovitve do 31. oktobra, 1939 znaša skupno izplačana podpora $7,257,037

ČASTNI PREDSEDNIK: FRANK OPEKA, NORTH CHICAGO, ILL.

GLAVNI ODBORNIKI

Glavni predsednik: JOHN GERM, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.
Prvi podpredsednik: JOHN ZEFRAN, 2729 W. 18th St., Chicago, Ill.
Drugi podpredsednik: MATH PAVLAKOVICH, 4715 Hatfield St., Pittsb'gh, Pa
Tretji podpredsednik: JOSEPH LEKBAN, 196—22nd St., N. W., Barberton, O
Četrti podpredsednik: MIKE CERKOVNIK, P. O. Box 267, Ely, Minn.
Peta podpredsednica: JOHANA MOHAR, 1138 Dillingham Ave., Sheboygan Wisconsin.
Šesti podpredsednik: GEORGE PAVLAKOVICH, 4573 Pearl St., Denver, Colo
Glavni tajnik: JOSIP ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: LOUIS ŽELEZNIKAR, 351 N. Chicago, St., Joliet, Ill.
Glavni blagajnik: MATT F. SLANA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: REV. MATH BUTALA, 416 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Vrhovni zdravnik: DR. M. F. OMAN, 6411 St. Clair Ave., Cleveland, O.

NADZORNI ODBOR

Predsednik: GEORGE J. BRINCE, 716 Jones St., Eveleth, Minn.
I. nadzornica: MARY E. POLUTNIK, 1711 E. 30th St., Lorain, O.
II. nadzornik: FRANK LOKAR, 1352 Hawthorne St., Pittsburgh, Pa.
III. nadzornik: JOHN PEZDIRTZ, 773 E. 156th St., Cleveland, O.
IV. nadzornica: MARY HOCHEVAR, 21241 Miller Ave., Cleveland, O.

FINANČNI ODBOR

FRANK J. GOSPODARIC, 300 Ruby St., Joliet, Ill.
MARTIN SHUKLE, 811 Avenue A, Eveleth, Minn.
RUDOLPH G. RUDMAN, 400 Burlington Rd., Wilkinsburg, Pa.

POROTNI ODBOR

JOHN DECMAN, 1102 Jancey St., Pittsburgh, Pa.
AGNES GORIŠEK, 5336 Butler St., Pittsburgh, Pa.
JOSEPH RUSS, 1101 E. 6th St., Pueblo, Colo.
JOHN OBLAK, 215 W. Walker St., Milwaukee, Wis.
WILLIAM F. KOMPARE, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.

UREDNIK IN UPRAVNIK GLASILA

IVAN ZUPAN, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

VODJA ATLETIKE

JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote, naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIPA ZALARJA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.; dopise društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

IZ GLAVNEGA URADA K. S. K. JEDNOTE

STENSKI KOLEDARJI ZA LETO 1940

Stenski koledarji za leto 1940 so bili na društva potom ekspresa odposlani.

Društveni tajniki in tajnice so naprošeni, da prejem koledarjev potrdijo in na glavni urad naznanijo, so li koledarje v redu prejeli ali ne.

Za glavni urad K. S. K. Jednote:

Josip Zalar, glavni tajnik.

REZULTAT SPLOŠNEGA GLASOVANJA O RESOLUCIJI GLAVNEGA ODBORA ZA PREMEMBO ČLENA 26 JEDNOTINIH PRAVIL

Št. dr.	Za	Proti	Št. dr.	Za	Proti
1	87	7	114	—	—
2	100	1	115	33	—
3	64	—	118	25	—
4	49	—	119	40	4
5	14	—	120	76	—
7	78	—	121	—	—
8	81	—	122	—	—
10	12	—	123	36	—
11	37	—	124	—	—
12	—	—	126	—	—
13	14	—	127	25	1
14	15	—	128	48	—
15	28	—	130	—	—
16	15	3	131	1	35
17	11	—	132	7	3
20	34	—	133	21	—
21	10	—	134	—	—
23	—	—	135	34	—
25	39	53	136	20	4
29	48	9	139	23	3
30	45	7	143	19	—
32	25	—	144	31	5
38	—	—	145	—	—
39	—	—	146	—	—
40	55	—	147	28	—
41	148	—	148	—	—
42	—	—	150	30	12
43	55	1	152	73	—
44	35	4	153	24	—
45	49	—	154	—	—
46	—	—	156	45	—
47	26	—	157	89	—
50	116	—	158	26	—
51	26	1	160	—	—
52	—	—	161	32	12
53	30	2	162	30	3
55	27	2	163	21	67
56	15	—	164	42	5
57	40	—	165	115	—
58	—	—	166	23	—
59	95	7	167	—	—
60	5	—	168	—	—
61	89	—	169	97	89
62	8	—	170	39	1
63	42	1	171	21	—
64	11	65	172	18	39
65	79	—	173	56	—
69	32	4	174	35	7
70	36	6	175	—	24
72	19	6	176	62	—
73	—	—	178	—	—
74	38	—	179	—	—
75	—	—	180	—	—
77	—	—	181	7	32
78	58	5	182	—	—
79	35	62	183	29	—
80	—	—	184	30	—
81	51	—	185	44	—
83	—	—	186	12	—
84	—	—	187	28	—
85	36	—	188	41	1
86	48	—	189	20	—
87	75	2	190	35	—
88	19	—	191	10	22
90	2	41	193	36	27
91	63	1	194	27	1
92	—	—	195	—	—
93	74	9	196	—	—
94	24	1	197	23	—
95	63	—	198	—	—
97	13	—	202	17	6
98	55	—	203	44	—
101	40	—	204	15	—
103	5	1	206	—	—
104	66	—	207	13	1
105	21	—	208	—	—
108	78	1	210	18	—
109	5	8	211	—	—
110	40	1	213	—	—
111	—	—	214	25	3
112	51	1	216	37	—
113	85	—	217	*30	—
218	5	17	238	—	—
219	27	34	241	32	—
220	13	—	242	—	—
221	—	19	243	28	—
222	38	—	246	—	41
224	29	—	248	—	—
225	—	—	249	12	—
226	4	17	250	8	—
232	—	—	251	—	8
235	20	13			
236	22	3	Skupaj	5,032	875
237	28	4			

Glasovanje se je vršilo od 1. septembra do 29. novembra 1939.

Glasovnice so imele biti vrnjene na glavni urad do 13. decembra 1939.

Pravomočnih glasovnic se je prejelo 5,907.

Izid glasovanja kaže, da je glasovalo 5.032 članov in članic za resolucijo in 875 proti.

Ker je bila resolucija v smislu pravil od strani članstva odobrena, se vsled tega smatra člen 26 Jednotinih pravil za premenjen in poslovanje v tem oziru se bo vršilo kot v odobreni resoluciji določeno.

Za glavni urad K. S. K. Jednote:

Josip Zalar, glavni tajnik.

IZPLAČANA CENTRALNA BOLNIŠKA PODPORA MESECA NOVEMBRA 1939

Dr. št.	Cert. št.	Ime	Vsota
3	30811	John M. Mutz ....S	14.00
4	492	Rose Zallar	9.13
4	34236	Louis Ahcin	16.00
4	2865	Anna Zobitz	11.63
4	9189	Joseph Brula	9.33
5	28698	Frank Kobilsek	9.00
5	20741	Frank Ajster	35.00
5	22739	Anton Ajster	16.00
5	5405	Michael Hartel	27.00
11	396	Barbara R. Fayfar	30.00
11	4702	Frances Zakovsek	28.00
11	2969	Anton Drenik	16.00
14	2874	John Turk	34.00
14	24009	Jos. Severinski	34.00
14	25906	Philip Crnkovich	11.33
16	5159	Kath. Vajdetic	14.00
16	798	Rose Blatnik	13.50
17	16057	John Mocivnik	19.00
21	2881	Mary Delach	35.00
21	1246	Peter Lukas	38.00
23	29693	Raymond Berus	16.66
23	13264	Martin Racki	33.00
25	DD157	Rose Jaksa	30.00
25	31237	Edward Gliha	14.00
25	30081	Ludwig Avsec	37.00
25	11767	Joseph Benenicar	35.00
25	4013	Frank Avsec	40.00
25	6959	Anton Basca	37.00
25	1365	Joseph Opalek	16.00
25	1382	Mike Setnikar	27.00
25	28791	Steve Markalia	11.66
30	30084	Albert Jerman	36.00
30	15118	John Spreitzer	6.00
30	28135	Joseph Zalec	35.00
30	27158	John Augustin	17.50
30	1189	Anna Turk	40.00
30	1593	Joseph Agnich	46.00
30	80	Jacob Grahek	14.00
30	28149	John Butala	7.00
40	7418	John Kosak	40.00
41	1473	Cyril Heinricher	18.00
41	5438	Frank Struna	15.50
41	13052	Christ. Magister	54.00
41	D4912	Joseph Veselich	31.00
45	1399	Caroline Petek	40.00
46	D4898	Mary Grill	40.00
52	13975	Philip Loviscek	40.00
52	16053	Louise Skoda	31.00
52	D5031	Anthony Garbes	26.00
52	C3612	John Skoda	10.00
52	DD2	Felix Smerdel	14.00
55	29996	Rudy Kochevar	22.00
55	18715	John Kuretich	8.78
55	6658	Jos. Golobich	9.33
56	1478	Staffie Drobnick	30.00
56	25452	John Železnikar	10.00
56	25749	Joseph Bozig	22.85
56	31661	John Lenarchie	15.50
56	16801	John Podpechan	30.00
56	34172	John Klintz	35.00
56	26027	Frank Rems	23.00
56	1950	Steve Skala	30.00
59	9008	Joseph Drolc	15.50
59	D4358	William Nemgar	40.00
59	G20	Mary Finnegan	52.00
59	21289	Anton Chos	15.00
59	13363	Anton Fritz	19.00
59	8101	Mary Ulasich	28.00
59	2529	Matt Kastelic	35.00
59	13988	Peter Junke	17.50
65	DD306	Mary Androjna	30.00
65	D4967	Louis Jankel	15.50
65	11689	Stefan Turk	31.00
65	12147	John Wohlgemuth	10.33
72	2538	Olga Perushek	14.00
72	35260	Anna Agnich	36.00
72	8577	Joseph Vertnik	30.50
72	304	Leopold Erchul	10.33
74	1437	John Kuznik	28.00
74	2706	Johanna Lach	17.50
74	3951	Tekla Perko	30.00
74	6985	Joseph Booker	32.00
75	2597	Frank Misjak	32.00
77	D2267	Frank Novak	18.00
77	15063	Joseph Puchak	22.63
77	25768	Frank Oberzan	13.00
83	7919	Mark Sprajcar	20.00
86	12187	Frances Stalich	14.00
93	25639	Charles Zgonc	32.50
93	C932	Matt Gersich	14.00
93	C756	John Komidar	14.00
93	W4761	Ludwig Zuzek	18.00
93	35280	Mary Mlachnik	24.00
101	C528	Frank Zgonc	11.63
101	D1146	Mayme Wack	35.00
101	15664	Anton Erjavec	24.00
103	33556	Louis Moze	27.00
103	21687	Lawrence Sechen	27.00
103	17890	John Recelj	14.00
105	3055	Mary Dercar	35.00
105	1410	Agnes Cesark	31.50
105	F71	Josephine Lustik	43.00
105	F38	Mary Sershen	34.00
105	11077	Ursula Zidar	20.00
108	5708	Barbara Vranesic	25.71
108	3513	Margaret Zalar	20.00
108	3045	Mary Golobich	21.00
108	168	Eliz. Zupancic	8.00
108	4109	Ursula Ambrose	14.26
108	4606	Mary Kunstek	23.55
108	1792	Rose Mance	25.00
108	16395	Mary Crnkovic	12.00
108	8944	Anna D. Papesh	27.84
109	13412	Frances Vrecar	14.00
112	16974	Angela Skala	30.00
112	1318	Mary Buchlte	35.00
112	33057	Pauline Dejak	70.00
112	28290	Michael Papez	35.00
113	30558	John Modic	10.00
113	2132	John Okoren	36.00
113	25552	Anton Zalar	25.00
119	11697	Am. Neiswender	36.40
119	CC98	Albenna Mockevicus	11.06
119	5297	Cath. Colaric	17.84
124	8556	Mary Zagar	10.00
124	28173	Joseph Kapsh	12.66
131	D3880	Josephine Putzel	10.00
133	4250	Helen Marincic	36.00
134	D5134	Dorothy Zeunik	31.00
135	31994	Frank Pike	13.50
135	1167	Joseph Babich	28.00
135	314	Anton Intihar	18.00
139	7983	Mary Setina	3.63
152	34569	Cath. Pavelic	35.00
152	34566	Kate Jerbic	29.00
152	15243	Mary Vukovic	70.00
152	4284	Matijas Grdic	11.00
152	19810	Mate Colaric	35.00
152	32747	Helen Stojkovic	9.00
152	9078	Mike Chernic	11.66
153	D3646	John Kushma	8.00
153	D3139	Frank Bevec	16.00
153	F26	Frank Progar	122.00
154	20619	Frank Muhich	35.00
156	CC238	Mary Brancich	30.00
158	32034	Mary Lehpamer	60.00
160	9299	Johanna Turk	31.00
160	9429	Gertrude Zagar	36.00
162	17129	Mary Kotalac	30.00
162	9102	Catherine Perko	20.00
162	16939	Sophie Ehrbar	21.00
162	10142	Anna M. Zerial	20.00
162	8654	Frances Baraga	7.13
162	12447	Mary Novak	30.00
162	16735	Mary Brodnik	16.42
162	17869	Jennie Loncar	25.00
162	35416	Veronica Matjasic	13.00
162	9338	Josephine Mlakar	16.42
162	C1210	Josephine Princ	27.13
162	9341	Anna Zalar	18.00
162	15085	Anna Jelenic	25.00
162	12570	Marion Kuhar	35.00
162	2206	Johanna Tutin	26.00
162	3075	Genevieve Zupan	46.00
162	8281	Frances Znidarsic	16.42
162	16289	Josephine Toporis	28.55
162	1593	Helen Zulich	25.00
162	15721	Josepha Mismas	12.62
162	8472	Mary Viraut	16.12
162	8066	Frances Cimperman	16.42
162	13289	Magda. Mrhar	28.55
162	C2241	Dorothy Sternisha	34.00
162	10743	Mary Lenarsic	28.55
162	12442	Frances Zakrajsek	25.00
162	1981	Agnes Perko	26.42
162	12502	Rose Zupancic	12.50
162	10843	Eliz. Pozarelli	78.00
164	C2208	Mary Steblaj	22.00
164	CC389	Anna Smoley	30.00
164	C3331	Rose Kochevar	31.00
164	10937	Ivanka Bezek	29.00
165	33336	Mary Kobe	16.00
165	9686	Mary Fedran	64.00
165	15921	Doro Jovanovich	32.00
165	16614	Helen Gorichan	30.00
168	791	Nicholas Grahovac	29.00
169	024	Anna Novosel	17.00
169	D201	John Stark	30.00
169	31764	Ludwig Boldin	10.00
169	25401	Frank Stefancic	56.00
169	13148	Anna Cek	18.00
169	C1924	Frank Erzen	9.33
169	15734	Ludmila Knafelc	17.00
169	25372	Leopold Kolar	10.00
169	D2736	Mary Formich	4.79
169	12011	Mary Okicki	9.00
171	D65	Rudolph Chernich	21.00
172	10122	Rosalia Zakrajsek	11.66
172	26426	Anthony Golic	35.00
172	24099	John Cimperman	11.66
173	17886	Margaret Koch	30.00
173	C3502	Mary Strukel	15.00
173	12721	Anna Blaznik	44.00
173	16238	Mary Selesnik	10.50
173	33956	Josephine Turk	30.00
176	15201	Mary Lopatka	70.00
176	17504	Jos. Petricevich	18.50
183	4431	Andrew S. Clay	7.00
184	C32	Josephine Murn	39.00
185	13032	Frances Ulager	17.50
188	D4566	Jennie Zele	22.00
188	35173	Anton Zupancic	16.00
189	D2051	Mary Stork	30.00
189	25523	Rev. F. Mazir	46.00
190	14670	Mary Jelnikar	12.00
190	13160	Mary Koprivec	33.00
191	12894	Frances Zagorc	28.00
191	29067	Ernest Vodnik	28.00
191	12574	Mary Darovec	28.00
194	10140	Joanna K. Motznik	28.00
194	D1817	Angeline Hervol	19.00
197	26326	Jacob Rupar	15.50
203	31925	Angela Marench	60.00
203	14912	Josephine Burja	37.00
203	15291	Gertrude Lah	17.50
203	16431	Frances Koschak	32.50
203	13521	Agnes Marench	27.00
204	14194	Katherine Mufich	28.00
208	16313	Mary Kotze	35.00
208	17538	Mary Cunningham	38.00
211	1904	Mary Anzelc	14.00
213	19381	Louis Marold	29.00
213	27881	Frank Popish	29.00
213	19381	Louis Marold	16.50
213	27881	Frank Popish	15.50
214	27947	Joseph Ziganti	14.00
214	29526	John Fabris	19.00
214	28512	Carl Princic	36.00
218	32996	Mary Filipas	28.00
218	14705	Helen Lenarsich	20.00
218	14725	Agnes Lokar	26.50
219	DD201	Helen Kusar	30.00
219	DD937	Mary Zdesar	23.00
219	31144	Joseph Kusar	36.00
219	DD772	Jane Ljubi	35.00
219	2702	James Luzar	17.00
224	CC3	Kathalyn Gerich	32.00
225	32146	Theresa Brendich	40.00
232	16837	Antoinette Kompare	14.00
237	D5164	George M. Kotze	20.00
237	28884	Philip Kastelic	28.00
242	11479	Barbara Moravec	30.00
243	D2839	Anna Casserman	8.00
249	E15	Mildred Stupar	36.00
251	D1535	Theresa Macur	28.55
Skupaj			$6,513.09

Josip Zalar,
glavni tajnik

POVOLJNO SPLOŠNO GLASOVANJE

V današnjem uradnem naznanilu brata glavnega tajnika na 5. strani je priobčen rezultat zadnjega splošnega glasovanja v zadevi resolucije glavnega odbora za premembo člena 26 Jednotinih pravil.

Glasovanje je izpadlo povoljno v prilog te premembe, dasiravno se istega niso poslužila vsa društva.

Med društvi, ki so se za to točko najbolj zavzela, je društvo sv. Jožefa, št. 41, Pittsburgh, Pa., kjer je glasovalo največ (148) članov in članic.

Po novem načinu bomo imeli torej pri naši Jednoti samo tri glavne sklade: splošen Jednotin sklad, sklad bolniške centralizacije in sklad mladinskega oddelka. Ta, gotovo praktičen in umesten način nas bo čuval pred kakim morebitnim asesmentom drugih posebnih skladov, kajti vsi isti bodo sedaj združeni z glavnim skladom.

Nevtralna Jugoslavija

(Izvirno poročilo)

Morda bo zanimalo naše rojake tam preko oceana, kako je z nami v teh težkih časih, ki se Evropi še obetajo. Motiv vsega našega dela v politiki je vztrajanje pri nevtralnosti, in sicer za vsako ceno, če bo treba, jo bomo branili tudi z orožjem. da se bo nevtralnost v tem trenutku seveda spremenila na boj za obstanek, je pa samo ob sebi umevno.

Da smo nevtralni, je videti tudi na belih lisah naših listov, kar ste gotovo tudi v Ameriki opazili. Vse članke in tudi notice cenzor skrbno pregleda, če so nepristranski in jih ni tolmačiti proti jedni ali drugi stranki. Država je seveda nevtralna, narod pa ne more biti. Posebno velja to za Slovenijo. Stoletja dolgi boji z Nemci, ki so nam jemali zemljo, s podporo svojih vlad raznarodovali naše obmejne kraje, potom svojega visokega uradništva vplivali vsepovsod v svojo nemško korist, tega sovraštva, ki je nastalo v več generacijah in ga je narodno zavedna mati s svojim mlekom vlila otroku v kri, tega ni mogoče izbrisati. Zato tudi ni mogoče govoriti o nevtralnem narodu, samo vlada je nevtralna, ta pa zato, ker drugače ne more, ker najvišja korist države zahteva, da se odtegne temu boju, v katerem bi bili mi samo drobiž, s katerim bi veliki narodi plačevali svoje račune. Naš domači pregovor da z gospodo ni dobro zobati češenj, bi mi v tem slučaju spoznali na svoji koži.

Da bi mogli to svoje stališče nevtralnosti vzdržati v vsakem slučaju, je bila vlada prisiljena pripraviti gotove mere na mejah in tudi vpoklici vojaštva na orožne vaje, so imeli isti namen. Sicer niso izgrajene Maginotove linije ob naših severnih in zapadnih mejah, vendar tudi to, kar se je zgradilo, gotovo odgovarja namenom, za katere je bilo napravljeno.

Tako je naše stanje le na zunaj, kakor je videti opazovalcu, ki na hitro pregleda položaj. Na znotraj je stvar drugačna. Politične spremembe v državi, kjer je sedaj Hrvatska s svojo banovino dobila položaj, ki se prav malo razlikuje od popolne samostojnosti, in kjer se pripravljajo tudi za Slovenijo enake po zakonu o sporazumu s Hrvatsko za vse banovine zasigurane politične svobodščine, je postalo živo in politično vrvenje skuša v vseh pogledih izrabiti nastali novi red.

Vojna, ki divja v Evropi, in ki je sedaj samo gospodarska, pa izžareva svoje reflekse v naše gospodarstvo, ki bo moralo polagoma, kot pri vseh nevtralcih, zavzeti oblike, kakoršne zadaja počasno dušenje. Pretežni del naše industrije je navezan na uvoz iz inozemstva, na uvoz sirovin, katere imajo samo države, ki se sedaj nahajajo v vojni proti Nemčiji, in pa prekomorske države, med temi v veliki meri Zedinjene države ameriške, do katerih pa jo naravno naša dolga plovba težko zmore pot, ter smo zato navezani na evropske dobavitelje. Da bi kupovali pri teh, bi morali imeti zadostno deviz ali zlata, tega pa ni v taki meri, da bi mogli reči, preskrbljeni smo za vse slučaje.

Gotovo je, da bomo dobili od Anglije nekaj prepotrebnih sirovin za naše tekstilne tvornice, če pa bo to zadostovalo za vse tvornice v državi, je vprašanje. Čim bi prišle v težave radi pomanjkanja preje in prediva tvornice za tekstilije, bi bilo na cesti okrog 70,000 delavstva v državi. Papirnice, železarne, usnjarne, steklarne so tudi odvisne od uvoza gotovih sirovin, sicer morajo ustaviti delo. Vsled pomanjkanja parafina je nekaj svečarn že ustavilo, ker so dobivale iz Poljske ta izdelek, vendar je upanje, da bo Narodna banka dala devize, da bo parafin prišel od drugod, kjer ga ne dobimo za naše proizvode v zameno.

Tovarne delajo v polnem obsegu, vendar je nad mnogimi že skrb, kako priti do surovin, ki jih rabijo za svojo proizvodnjo. Kot nevtralci, smo najprvo upali, da bo tako kot v svetovni, da bomo mogli prevzeti vlogo dobaviteljev vojujočim se nekim državam, pa kaj, ko smo samo v nekaterih predmetih tako močni, da lahko to storimo, v večini pa smo sami navezani na tuje polfabrikate in tako je naša iluzija zaslužkov v tem novem konfliktu kaj kmalu bila potisnjena na skromno mero običajnih dohodkov, ki pa so vsled dobave državam, ki nam morejo plačati le s protidobavo, kot na primer Nemčija in še ta s slabim industrijskim blagom, tudi še dvomljivi. Slovenija je v neki meri za svoje premogovnike na boljšem, ker bomo dobavili Italiji 20,000 vagonov premoga, ki bi nam sicer ostal. Od Italije dobimo riž in olje, razno električno blago za svoje dobave, tako, da ostanemo v dobrih zvezah in prijateljstvu.

To pa postaja od dne do dne večje. V političnem oziru igra Italija na spodnjem delu evropske karte vedno važnejšo vlogo, in ker mi spadamo v njeno interesno sfero in imamo iste težnje z njo, namreč vzdržati nevtralnost in biti proč od vojnih dogodkov, smo naravno povezani po ciljih. Ker je Italija velesila in ima vsled zasedbe Albanije, tudi na Balkanu sedaj svojo besedo, in ker hoče ostati—tako velevajo njeni gospodarski interesi—nevtralna, je njena pot ista kot naša, pa gremo skupaj in bomo šli še naprej. Dokler se ne pokaže, da bi nam ta skupnost mogla škodovati; kako pa bi bilo to, je vprašanje, ki bo prišlo na dan pred koncem vojne, ko bodo cilji vojujočih in nevtralcev—ki bodo imeli takrat kaj govoriti—postali zreli za diskuzijo.

Če se v Nemčiji kaj ne pripeti, na kar seveda čaka cel svet, in če bo ta država vzdržala to zimo in še kako drugo, bo mešanica postala precej raznobarvna, pa je mogoče, da bo rdeča zarja, ki sili sedaj že preko Karpatov, mogla pobarvati velik del Evrope. Najprvo bo seveda rjava Nemčija postala krvavordeča, o čemur si Nemci ne skrivajo preveč svojih strahov in mirno priznavajo, da bodo, če bo tako treba in jim drugače ne bo mogoče, postali rdeči in z boljševizmom okužili cel svet. Kolikor se bo seveda dal.

Kajti to, kar je svet videl in ne predstavlja idealov bodočega družabnega življenja, od katerih si je sicer svet mnogo obetal; ko pa je videti, kaj se skriva za tem, človek pač raje ostane pri kapitalističnem gospodarstvu, nego da drsi v ta raj, kateremu se hitlerjevska Nemčija precej občutno približuje.

To so politični refleksi, o katerih ne vem, če jih kaj vpoštevate v Ameriki. Do vas seveda ne segajo, ni pa nemogoče, da vas tudi ne bodo dosegli.

Razen teh političnih vprašanj, je za nas najbolj pereče vprašanje draginja. Ta nastopa z neko silo, ki jo poganja nebroj vojnih profitarjev, ki so planili na narod kot kragulj na svojo žrtev.. Zakon o pobijajnju draginje, shodi in sestan trgovcev in gospodarstvenikov tvorijo fronto zoper ta naval dobičkarjev, vendar je bojazen silno resna, da bomo draginjo, ki je že vse za preko 10 do 15 odstotkov zajela, težko trpeli, ker je mnogo predmetov, ki pridejo iz tujine in morajo vsled občih prilik nastalih po vojni, nositi veliko povišanje cen seboj. Zaenkrat je zaježeno draženje stanovanj, ker je to najlažje zajeziti, vendar s tem še ni vse. Popis zalog gotovega blaga in sirovin bo najbrže v kratkem izvršen, vsaj na to sedaj delajo merodajni, in ko bo to gotovo, bodo gotove mere napravljene, s katerimi bo dobičkarjem posel otežkočen.

Položaj na frontah se ne premakne, namreč na pravih vojnih frontah v Franciji. Gotova znamenja kažejo na spremembe v Nemčiji in razsulo, ki ga pričakujejo Francija in Anglija, že meče svojo senco na bodočo ureditev v srednji Evroji. Polagoma pronicajo plašne vesti o bodočih spremembah, ki pa so še daleč na obzorju. V koliko bo naša Slovenija v teh časih igrala svojo vlogo, ni mogoče danes še prav ničesar reči. Značilno je vsekakor, da se more že sedaj govoriti o teh vojnih ciljih, ko je komaj deset tednov od vojne napovedi minilo. Kakor je to ena izmed najbolj čudnih vojn, tako je tudi to nerazumljiva. Prihodnjič kaj več o tem.

Drič.

Ljubljana, sredi novembra, '39.

VOJNI DOLG ZDRUŽENIM DRŽAVAM

Washington, D. C.—Dan premirja je zakladniški department obhajal s tem, da je izračunal, koliko dolgujejo evropske države ameriški vladi. Ta vojni dolg znaša $14,497,340.22. Ta račun je bil sestavljen na podlagi sporazuma med posameznimi dolžnimi državami pri ovalni mizi iz mahoganijevega lesa, katero sedaj rabi zvezni zakladničar Henry Morgenthau za jedilno mizo.

Z glavnico in obrestmi nam dolgujejo države:

Velika Britanija, $5,497,379,-48; Francija, $4,186,628,819.-88; Italija, $2,024,150,441.19; Nemčija, $1,259,870,431.25; Armenija $23,803,104.11; Belgija $453,324,480.11; Čehoslovaška (kar pa je sedaj zahtevano od Nemčije), $165,762,044.80; Estonija, $21,029,440.02; Finska, $8,233,157.56; Avstrija (kar se sedaj zahteva od Nemčije), $26,011,672.09; Grška, $34,523,635.29; Mažarska, $2,-388,730.08; Latvija, $8,668,-365.83; Litvinska, $7,760,608.-08; Poljska, $263,166,398.70; Rumunska, $63,999,476.67; Rusija, $394,992,092.46; Jugoslavija, $61,779,062.52. Vsega skupaj $14,497,340.22.

MIHAJLO PUPIN

PROFESOR ZA ELEKTROMEHANIKO NA COLUMBIA UNIVERZI V NEW YORKU

OD PASTIRJA DO IZUMITELJA

PREVEL PAVEL BREŽNIK

Znanost o električnih izpraznitvah v razredčenih plinih se je začela v Nemčiji in v manj kot štiridesetih letih je tu dosegla svoj višek. To je znanost, o kateri smemo po pravici reči, da je "made in Germany," enako kot znanost o izžarevanju. Z njo se je začela nova in zelo pomembna doba v prirodoslovju, in sicer s tem, da je pomen Faraday-Maxwellove elektromagnetne teorije še povečala.

Noben drug izum ni za mojega življenja bolj zbudil pozornosti vsega sveta kakor odkritje žarkov X. Vsi fiziki so pustili probleme, ki so jih raziskovali, ter se vrgli na raziskovanje žarkov X. Fiziki Zedinjenih držav so se le malo zanimali za električna izpraznjenja v razredčenih ceveh. Kolikor vem, se mbil tedaj edini fizik v Ameriki, ki je imel nekoliko laboratorijskih izkušenj z razredčenimi cevmi; le-te sem si bil pridobil s prekournim delom v elektrotehničnem laboratoriju collegea Columbije. Bavil sem se s tem, ker so me bili k temu privedli moji razgovori z Mullerjem, berlinskim steklarjem, in predvsem, ker mi ni bilo mogoče s skromno opremo mojega laboratorija začeti kakšnega drugega raziskovanja. Kot sem že omenil, sem bil sklenil, prepustiti cambridgeskemu profesorju Thomsonu to znanstveno polje ter skrbno zasledovati njegovo delo. Ko je bil Rontgenov izum objavljen, sem bil zato bolje pripravljen kot kdo drugi v Ameriki, da ponovim Rontgenov poskus, kar se mi je tudi prvemu posrečilo onkraj Atlantika. Dne 2. januarja 1896., štirinajst dni po objavi odkritja v Nemčiji, sem jaz napravil prvo fotografijo z Rontgenovimi žarki v Ameriki.

Moj izum hitrega fotografiranja z Rontgenovimi žarki.

Mnogo zanimivih povesti so pripovedovali o dirki na Zapad za časa lova za zlatom, ki ga je povzročila najdba zlata na daljnem Zapadu Zedinjenih držav. Temu podoben je bil napad na žarke X, ki je dosegel tudi mene. Novinarji in zdravniki so zvedeli za moje uspešne poskuse z novimi žarki in moral sem se zakleniti v svoj laboratorij, ki je bil v kleti pisarniškega poslopja predsednika Lowa v collegiju Columbiji, da se mse ubranil neprestanih motenj. Zdravniki so mi dovajali vse vrste pohabljencev, da bi fotografiral njih ude ali jih pa preiskal s fluorescirajočim zastorom. Slavni kirurg, pokojni dr. Bull iz New Yorka, mi je poslal pacienta, ki je imel skoraj sto drobnih šiber v levi roki. Imenoval se je Prescott Hall Butler in je bil znan newyorški advokat. Po nesreči je dobil celoten naboj puške v roko. Bil je popolnoma obupan. Imela sva skupne prijatelje in ti so me prosili, naj z Rontgenovimi žarki fotografiram njegovo roko ter tako omogočim doktorju Bullu, da določi lego številnih šiber ter jih nato odstrani. Prvi poskusi so bili brezuspešni, ker je bil pacient preveč slab in nervozen, da bi bil mogel vzdržati osvetljevanje, ki je trajalo skoraj no uro. Moj dobri prijatelj Thomas Edison mi je bil poslal več izbornih fluorescirajočih zastorov, s katerimi sem mogel sam in tudi moj pacient prav dobro videti številne kroglice. Sestava zastora in očesa je bila brez dvoma mnogo občutljivejša kot fotografska plošča. Tedaj sem sklenil, da poskusim s sestavo fotografske plošče in Edisonovega fluorescirajočega zastora. Položil sem ta zastor na fotografsko ploščo, pacientovo roko pa na zastor. Žarki X vplivajo najprej na zastor, zastor pa vpliva potem s svojo fluorescenco na ploščo. To je šlo mnogo bolje, kot sem pričakoval. Z osvetljevanjem nekaj sekund smo dobili izborno ploščo, ki je jasno kazala številne šibre, kot bi bile risane s črnilom in peresom. Dr. Bull je izvršil operacijo in odstranil vsako posamezno kroglico na preprost kirurški način. Bila je to prva Rontgenova fotografija, izgotovljena v začetku februarja 1896.; in to je bila tudi prva operacija v Ameriki s pomočjo Rontgenove fotografije. Ta način okrajševanja osvetljenja Rontgenovih fotografij se danes splošno uporablja, toda nihče mi ne da ničesar za to odkritje, čeprav sem ga bil že dne 12. februarja 1896. opisal v časopisu "Electricity," preden je sploh kdo prišel na to misel. Prescott Hall Butler je bil hvaležnejši in stavil mi je predlog, ker sem bil odklonil vsako nagrado za svoj trud, da hoče zame napraviti ustanovo v Century klubu, ki naj bi me upravičevala, da tam izpijem vsak dan svojega življenja dva kozarčka vročega sladkega škotskega žganja. Seveda tudi tega nisem hotel sprejeti.

Dne 2. marca leta 1896. je naslovil pokojni profesor Arthur Gordon Webster s Clarkove univerze v Worchesterju v Massachusettsu pismo na dnevnik "Worchester Gazette," iz katerega navajam sledeče stavke:

"V nedeljo zjutraj sem šel s profesorjem Pupinom v njegov laboratorij, da bi videl, kakšen vpliv ima fluorescirajoči zastor na fotografsko ploščo. Položil sem svojo roko pod Rontgenovo cev, po petih minutah so prekinili tok. . . . Posledica tega je bil najlepši posnetek, ki sem ga sploh kdaj videl. . . . Kdor je napravil ta poskus in kdor ve, kako dolgo je prej trajalo, da smo dobili zadovoljive slike, lahko sodi o napredku. Mislim, da je zasluga profesorja Pupina . . . da je osvetljenje fotografske plošče skrajšal desetkrat do dvajsetkrat."

Opis izboljšanega svojega izuma sem podal v končni obliki v časopisu "Electricity" z dne 15. aprila 1896. Končuje se z naslednjim stavkom:

"Pri izboljšanju Rontgenove fotografije mi je šlo le za to, da razširim njeno uporabnost tudi na kirurgično diagnozo. Mislim, da se mi je to v polnem obsegu posrečilo, in zahtevam, da se mi prizna, da je to moj izum."

Moji prijatelji so mi svetovali, naj si dam ta izum patentirati ter si tako izvojujem priznanje, toda imel sem slabe izkušnje v patentnih zadevah s svojimi električnimi resonatorji in me zato ni skominalo po novih.

Moj izum drugotnih žarkov X.

Problem odbijanja in lomljena žarkov X še ni bil rešen in nekateri tuji izumitelji so vzeli na to že več patentov. Moje raziskovanje na tem polju, ki sem ga vršil ob uporabi zelo učinkovitega fluorescirajočega zastora Thomas Edisona, je dovedlo do razkritja, ki sem ga opisal z naslednjimi besedami v poročilu na newyorško akademijo znanosti dne 6. aprila 1896.: "Vsaka snov, ki je izpostavljena obsevanju z žarki X, sama od sebe izžareva te žarke." To moje poročilo so ponatisnili mnogi znanstveni časopisi, kot na primer "Science" in "Electricity," in na podlagi tega je mogoče najtočneje dognati, kdo je izumitelj drugotnih žarkov X. O tej zadevi hočem še v nadaljnjem nekaj povedati.

Ko sem pozneje iskal še neke podatke, sem našel, da sem končal spis o tem poročilu svojega raziskovanja žarkov X dne 14. aprila leta 1896. Našel sem tudi odtisk razprave, ki sem jo bil poslal aprila leta 1895. newyorški akademiji znanosti, torej vprav v času, ko je nastala dirka za žarki X. Ta razprava je imela naslov: "Pota današnje električne vede." Bil sem pa tako zaposlen s svojimi poskusi, da nisem utegnil prečitati razprave, ko je bila natisnjena. Videl sem sicer ta odtisk tri mesece pozneje, a pozneje nikoli več in pozabil sem, da sem sploh spisal to razpravo. Danes pa vidim, da je slika razvoja elektromagnetne teorije, ki sem jo bil v njej narisal, popolnoma ista kot tista, katero sem dal v prednjem poročilu. Obe sliki sta nastali iz takih vtisov, ki sem jih bil dobil v Cambridgeu in Berlinu. Brez dvoma so ti vtisi danes prav tako učinkujoči, kakor so bili pred osem in dvajsetimi leti. S tem dokazujejo, da ima človeški spomin skrivnostno moč, s katero vzdržuje svoje vtise. Spominjam se, da dne 14. aprila 1896. nisem šel v laboratorij, temveč se mostal doma ter razmišljal in čital omenjeno svojo razpravo. Popisoval sem vse to, kar sem bil izvršil za svojega šestletnega delovanja na Columbiji, in z zadovoljstvom sem sklenil svoje račune. Moja žena, ki mi je pomagala pri spisovanju poročil, predavanj in znanstvenih razprav ter je opazovala in poznala vsak tudi najmanjši del mojih naporov, je bila tudi zadovoljna ter mi je čestitala. Enako so bili zadovoljni, kakor sem vedel, moj tovariš Crocker in vsi moji znanstveni prijatelji. In vse to je povečalo moje zadovoljstvo. Nič pa ne stori človeka srečnejšega kakor lastno pošteno prepričanje, da je storil najboljše, kar je mogel.

XI.

Prebujenje idealizma v ameriški znanosti.

Sedaj pa moram govoriti o nečem drugem, da bom laže našel zvezo med prejšnjimi deli svojega pripovedovanja in njegovim zadnjim poglavjem. Glavni namen moje knjige je, da opišem prebujenje idealizma v ameriški znanosti, predvsem v fizikalnih vedah in v industrijah, ki so z njimi v zvezi. Bil sem namreč priča tega postopnega razvoja; vse moje dosedanje pripovedovanje je poskus, dokazati, da sem priča, katere pričevanje je pristojno in tehtno. So pa še mnogi drugi ameriški znanstveniki, katerih mnenja so v tej reči pristojnejša in tehtnejša, kot je moje.

Kako pa pride znanstvenik, ki je začel svojo življenjsko pot kot srbski izseljenec, do tega, da govori o idealizmu v ameriški znanosti, ko je vendar toliko v Ameriki rojenih znanstvenikov, ki o tej stvari več vedo kot on? Tisti, ki so do sem prečitali mojo povest, bodo sami našli odgovor na to vprašanje. Omeniti hočem samo, da podpirajo to vprašanje nekateri psihološki vzrok: včasih lahko priseljenec vidi stvari, ki uidejo domačinovi pozornosti. Kdor vidi, ta tudi veruje; naj govori tisti, ki veruje, ako ima kaj povedati.

(Dalje prihodnjič)

ŽELODČNO ZDRAVILO

(Importirano iz starega kraja)

Priporočljivo onim, ki trpe vsled želodčnega ali črevesnega katarja, slabe prebave, zapekc, zabasanosti in plinov v trebuhu. — Cena $1.00 s poštnino. — Naslov:

MRS. MARGARET LESKOVAR

Pristopajte h K. S. K. Jednoti!

Po slovenski Koroški

Tam onkraj Karavank je kos slovenske zemlje, tam je zibelka slovenskega naroda, tam je naš slovenski Korotan.

Že dolgo sem hrepenel, da vidim ta prelepi slovenski svet, da pozdravim svoje brate in sestre, da vsaj malo spoznam njihovo življenje in trpljenje. Dolgo je bila to le vroča želja. Nazadnje nisem mogel več zdržati. "Pojdem!" sem odločno rekel in sem šel.

Meja na Korenskem sedlu je bila že za menoj. Židane volje sem jo mahnil po strmem klancu navzdol, čeprav je bilo okoli mene vse tako čudno tiho in žalostno. Ni bilo slišati ptičjega žgolenja, ni bilo videti sončnih žarkov. A v meni je sijal žar domovinske ljubezni—najsvetlejše sonce. Izpolnila se mi je vroča želja: zemljo koroško gledam, njeno lepoto srkam vase!

Glasno prepevajoč sem jo mahnil po bližnjici proti Strmcu, majhni gorski vasici. Breg me je uspehal, pesem mi je v grlu izzvenela. Tedaj zaslišim v mehkem narečju:

"Le pojte, le, mi radi poslušamo slovenske pesmi!"

Ozrem se in opazim dečve na polju, ki so na ravnici sušile seno. To je bil moj prvi pogovor z našimi ljudmi onstran meje. Živo sem občutil: to je kri naše krvi. Pomenil sem se z njimi o tem in onem, potem pa nadaljeval pot. Na gozdni jasi sem obstal. Odprl se je pred menoj lep razgled. Imel sem Ziljsko dolino kot na dlani.

Dolina je ležala globoko pod menoj. Bele slovenske vasi, zelena polja, široki travniki, bistra Zila, vijoč se pod strmimi stenami Dobrača, temni gozdovi, vmes sončne planine, sredi njih pa tihi božji hram. Bele steze in ceste prepletajo to prelepo slovensko zemljo. Iz srca mi je kar sama od sebe privrela pesem:

Bodi zdrava domovina,
mili moj slovenski kraj . . .

S težavo sem se ločil od nepozabnega razgleda in se spustil navzdol. Prisopel sem na široko belo cesto in se ji ves predal. Naj me ponese kamor hoče!

Hitel sem po mehkih stezicah med pokošenimi senožeti, med njivami, prepojenimi z znojem slovenskih dedov—dalje, dalje. Oblaki so se odprli in sončni žarki so poljubili ves slovenski Korotan.

Dohitel sem častitljivo slovensko mater.

"Dober dan," sem jo pozdravil.

"Bog ga daj," mi je prijazno odgovorila.

Povedal sem ji, odkod in kam me vede pot ter jo zaprosil, naj mi pove, kako kaj živijo Slovenci na Koroškem. Trpke so bile njene besede, kakor trnje so se mi zasadile v srce. Gorko sem začuvstvoval z njo in vsemi našimi ljudmi.

Nekje sredi slovenske vasi sem obstal. Pred šolo so sedeli slovenski otroci in čebljali v tujem jeziku. Prisedel sem in jih ogovoril. Sprva so se plašno spogledovali, polagoma pa so prišli z besedo na dan. Eden izmed dečkov s sinje modrimi očmi mi je zaupno rekel: "V šoli ne smemo slovensko govoriti. Učitelj je hud, ker nas ne razume. Pravi, da je slovenski jezik grd . . ."

Šel sem dalje in prišel v slovensko vas Brnco, ki leži niže doli med polji, blizu Zile. Na deski sem bral: "Firnitz." Povsod sem videl same nemške napise. Le tam pred cerkvijo, kjer raste košata lipa, me je nad vhodom na pokopališče pozdravil že precej izpran napis: "Hvaljen bodi Jezus Kristus."

Oblaki so odromali dalje in sonce je v vsej svoji gloriji obsijalo to drago zemljo in mene, žalostnega popotnika sredi nje.

Zgodovinske Trojane

Pri zidanju svinjaka so Stojčevi v Trojanah morali odnesti nekaj brega. V odkopu se je pokazala v oglje izpremenjena pšenica, znamenje, da je ogenj uničil močno naselbino. Isto tam so našli še tudi nekaj drugih predmetov, kakor igle, lončeno svetilko ter neki kip brez glave, tudi dve plošči z napisi so našli leta 1862 na tem mestu. Ena se je izgubila neznano kam, drugo pa so položili na dno 14 metrov globokega vodnjaka,, in tam je še danes.

Pod Stojčevo hišo je odkril Pečnik v tleh kopališče. Njegovi spodnji prostori so bili obokani. Tam so kurili, da se je voda segrela. Del tega kopališča so leta 1936 pri gradnji nekega poslopja znova odkrili.

Izmed denarjev so bili v Trojanah najdeni kovanci tehle cesarjev: Avgust, Geta, Neron, Domicijan, Trajan, Hadrijan, Fanstina, Elagohal, Aleksander, Sever, Maksim Tračan, Gordijan IV., Golijan, Avrelijan, Tacit, Dioklecijan, Julijan,, Konstantin Veliki, Konstans, Konstancij, Gracijan in Valentinijan; poznejši so redki.

Francoski recevour, principal Jožef Reperschitz, je v letih 1810-1814, ko je služboval v Trojanah, zbral večjo množino starega denarja. Ljubljanskemu muzeju je poklonil 24 zlatih 606 srebrnih in 1,728 bakrenih kovancev.

Tako se je Atrans (rimski Trojane) razvijal do nekako 6. stoletja, nakar je v burnih letih preseljevanja narodov propadel. Zgodovinarji in starinoslovci doumevajo, da je bila naselbina najprej oplenjena in nato požgana.

V petem stoletju so tvorili naši kraji vrata v bogato Italijo, kamor so hiteli razni germanski narodi po rimski cesti, kakor Goti in Langobardi. Tu čez je okrog leta 400 šel gotski kralj Alarih, pol stoletja pozneje pa Atila, ki je Atrans najbrže pokončal.

Po naselitvi Slovencev na atranskih razvalinah je dobil kraj druga imena. Vzhodni strani rimske naselbine so rekli v Zideh, ker so se tam nahajali še ostanki obzidja; v dolini pod zidom je nastala vas Podzidov; zahodno naselbino pa so imenovali Tvrjani, Trjani, Trjanje rimsko vtrjenje, zato ker so stanovali v nekdanji rimski trdnjavi, odtod je nastalo sedanje popačeno književno ime Trojane.

Sicer pa so besedo Trojane in njen pomen skušali razložiti na razne načine že Levstik, Jurčič, Davorin Terstenjak in Luka Pintar. Teže je pojasniti pomen Atransa. Davorin Trstenjak je sprva menil, da je ime v zvezi z bikom indijskega boga Žive, ki se je imenoval Dherma-Dharma; pozneje iz sanskritske besede, adrl—breg; potem spet iz božanstva Atrans ki so ga v kraju častili, in še na več načinov.

Poznejša zgodovina omenja Trojane leta 1407, ko so razsajali boji za dediščino med avstrijskim cesarjem Frederikom IV. in Vitovcem po smrti celjskega grofa Ulrika II.

Ko se je Vitovec vračal z Gorenjske skozi Črni graben, ga je med Blagovico in Trojanami napadla četa oboroženih kmetov, ki je pobila več njegovih vojakov; vojskovodja pa je srečno ušel v Savinjsko dolino, odkoder je poslal spet nove čete, ki so maščevale pobite vojake.

Ko so Turki v največjem navalu leta 1478 napadli naše kraje, baje tudi Trojanam in okolici niso prizanesli. Del roparske vojske, ki je plenila okrog Kamnika in po Tuhinjski dolini, je obiskal Sv. Lenart na Sedlu nad Čemšenikom, in gotovo tudi Trojane niso zgrešili. To potrjuje tudi neka višina na Šipku, ki ji pravijo Grmada, drugi podobni v Kamnacu, pa Turkova špica.

Z zaporom meje je skušala oblast odvrniti širjenje nalezljivih bolezni. Leta 1509 je razsajala na Vranskem "črna smrt" in silila čez mejo proti Trojanam. V letu 1600 ni smel nihče stopiti iz Štajerske na Kranjsko. Dne 30. avgusta, 1679 so poverili kranjski stanovi varstvo meje proti kugi blizu Trojan—Janezu Herberju Valvazorju; dodelili so mu tudi štiri stražnike in naročili, da naj da prekopati cesto v Trojanah, kjer naj stražijo njegovi podložniki. Trojane so bile pred kugo zastražene še 1681 in 1713.

Ko je Napoleon oživil Ilirijo, so postale Trojane in njih okolica pozorišče hudih bojev s Francozi.

Prvič so šli Francozi skozi Trojane 8. aprila, 1797, toda že čez deset dni so se vračale štiri francoske brigade preko Trojan v Italijo, ko je bil v Ljubnem sklenjen mir.

V francoski aneksiji so se nahujskani kmetje in rokovnjači grdo poprijeli s tujimi vojaki. Po travnikih in gozdovih, po hlevih in kleteh leži mnogo pokopanih žrtev. Zaradi teh napadov in ubojev je bilo obsojenih okrog 40 kmetov iz Trojan, Učaka, Zidov, Hrastnika Št. Ožbolta in drugod, od katerih je bilo pet ustreljenih.

Procvit Trojanam je bil pred letom 1840, ko še ni stekla južna železnica, bujni promet z vozmi. Neki 97-letni stari oče se še sedaj spominja tega blagostanja, dasi je takrat promet že začel padati. V strmi trojanski klanec so rabili vozniki priprego, zato so zaslužili tudi kmetje.

Trojane so torej preživljale slavne, pa tudi hude dneve in ako bi mogle govoriti, bi mogle povedati mnogo zanimivega.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

S kolesom v avto. Nedavno je služitelj davčne uprave 63-letni Jernej Milavec iz Ljubljane vozil s kolesom proti Šiški. Prav v trenutku, ko ga je hotel prehiteti zmerno vozeči osebni avto inž. Likarja, pa je zavil na levo. Pri nenadnem udarcu je dobil Milavec hude poškodbe, ki jim je v bolnišnici podlegel.

Sam si je vzel življenje. V Selcih pri Sv. Rupertu v Slovenskih goricah je izvršil 47-letni zidar in posestnik Franc Zorec na strahovit način samomor. Zorec, ki je bil hud alkoholik ter se je zaradi tega z ženo neprestano prepiral, se je zaklenil v svoje stanovanje, vzel britev ter si na postelji ležeč prerezal trebuh. Zadal si je 15 centimetrov dolgo in zelo globoko rano. Ko ga je njegova žena klicala in ni dobila odziva, je šla po sosede. Skozi okno so videli Zorca sključenega na postelji. S silo so odprli vrata ter ga našli nezavestnega s prerezanim trebuhom. Poklican je bil takoj zdravnik, ki je nesrečneža z injenkcijami spravil samo toliko k zavesti, da je pred orožniki izjavil, da je dejanja izvršil popolnoma sam, nato pa je umrl.

Dolino solz so zapustili: V Kostanjevici sodni starešina dr. Franc Lozar; pekovski mojster v Stožicah pri Ljubljani Ivan Jakin; v Gorici briški rojak Leopold Mužulin; v Višnji gori vdova po nadučitelju Josipina Kovač; v Železnikih posestnik Joško Košmelj; v Mariboru odvetnik dr. Stanjko Mihael; v Dolskem Marija Kovač, rojena Grad; v Beli cerkvi vdova po trgovcu Terezija Bevc; pri Devici Mariji v Polju organist in posestnik Učakar Franc. V Ljubljani so umrli: zasebni uradnik Karel Medved, nadzornik državne železnice v pokoju; pisatelj Ivan Vuk; vdova po magistratnem uradniku Miklavčič Ivana, rojena Dobre; hišna posestnica Marije Mezeg, rojena Košir; uslužbenec KID v pokoju Josip Vilfan; 71-letni kapetan v pokoju Josip Kubelka.

Loški potok. Dne 31. oktobra je umrla najstarejša občanka Marija Anzelje iz Malega loga. Učakala je 95 let starosti ter je vsakdo, ki jo je teden dni pred smrtjo še videl, ko je še vsa čila okrog hodila z rožnim vencem v roki, mislil, da bo gotovo učakala 100 let. Bila je zelo pobožna ženica in je neprestano molila. Večkrat jo je bilo srečati na cesti z rožnim vencem v roki in na glas je molila. Večkrat se je zgodilo, da je koga na cesti ustavila ter ga pričela nagovarjati k molitvi.

Iz Št. Lavrenca na Dolenjskem. Dne 16. novembra smo pokopali pri nas Meto Fortuna, vžitkarico in vdovo iz Stehanje vasi hištna št. 6, ki je učakala lepo starost 83 let. Imela je sedem otrok, od katerih so živi še trije, vsi dobro preskrbljeni, za četrtega sina, Jožeta, ki je bil v Ameriki, pa se ne ve, če je še živ, ker ni nič glasu o njem. Drugi sin, France, pa je padel v svetovni vojni leta 1914 v Galiciji.

Javna dela v šmarskem okraju so prejšnji mesec zelo napredovala. Tako zdaj poročajo predvsem o napredovanju dela na banovinskih cestah druge vrste: Loka-Virštajn-Golobinjek, Sladka gora-Lipoglava, sodna vas-Rogaška Slatina in Zibiva-Brezje. Na prvi cesti so na odseku Golobinjek pripravili v drugi polovici oktobra potreben gramoz, na odseku Žamerk pa so pripravili gramoz in kamenje, poleg tega pa so tlakovali cestišče od 1,350 do 1,400 kilometrov. Tu so zidali tudi muldo na vsej dolžini plazu, to je od 1,320 do 1,370 kilometrov. Na banovinski cesti Sladka gora-Lipoglav so potekala zemeljska dela v odseku od 0.550 do 0.650 kilometrov. Pripravili so poleg tega kamenja za tlakovanje. Dela pri banovinski cesti Sodna vas-Rogaška Slatina so obstojala iz prevoza kamenja in tlakovanja cestišča od km. 0.600 do km. 0.800. Omeniti je treba še zemeljska dela v Večni vasi na banovinski cesti Zibika-Brezje.

ŽENSKA VOLILNA PRAVICA V JUGOSLAVIJI

Beograd, 7. dec.—Tukaj se je vršil velik shod jugoslovanskega ženstva, ki zahteva volilno pravico ob prihodnjih volitvah v skupščino. Odbor prasodnih strokovnjakov, ki je naredil uspešno osnovo za srbohrvatski sporazum, deluje zdaj na tozadevnem novem elektoralnem zakonu.

TABORIŠČE ZA ŽIDE V JUGOSLAVIJI

Beograd, 7. dec. — Jugoslovanska vlada je ustanovila v okolici Maribora posebno taborišče, v katerem bo namestila židovske begunce iz Avstrije.

ZVONOVI GREDO V VOJNO

Pariz.—Katoliški dnevnik "La Croix" poroča iz Nemčije, da je oblast na Bavarskem zaplenila cerkvene zvonove in jih vzela v vojne svrhe. Omenjeni dnevnik tudi poroča, da je ta ukrep med prebivalstvom povzročil zelo različne občutke.

POZIV

Nekje v Ameriki živeča brata ***Frank*** in ***Alojzij Dremelj,*** doma iz Doba, pošta Šent Vid pri Stični, naj pišeta svojemu bratu Antonu, katerega sedanji naslov je: ***V. sekcija državne železnice, pošta Ptuj, Dravska banovina, Jugoslavija.***

Tajniki in tajnice, bodite točni pri odpošiljanju asesmenta na glavni urad.

THE CAMPAIGN IS ON!

OUR PAGE

"The Spirit of a Rejuvenated KSKJ"

THE CAMPAIGN IS ON!

—Campaign Is On— —Campaign Is On—

*****

LODGES CONTINUE TO SWELL DRIVE SUCCESS

MILWAUKEE JOHNS RATE TOP HONORS BY DRIVE OVER GOAL

Campaign Total Now $1,154,500 To Be Augmented

Although quota has been attained—one million in new insurance—the KSKJ Building membership drive which closes this Dec. 31 is still going strong and lodges through their enthusiastic workers are swelling the total and augmenting their laurels.

The current report, issued by Secretary Zalar, shows that another lodge has joined the blue-ribbon class by going over the top. The new victorious society is St. John the Evangelist, Milwaukee, Wis., of which Supreme Officer John Oblak is an official. The Milwaukee lodge contributed $14,500 in the current report to lead 35 societies and bring its total to 105.6% quota. The amount subscribed for the period Dec. 13 to 20 is $71,750, the second highest figure for a seven-day period, and brings the campaign total to $1,-154,500.

Claiming recognition in campaign news again is the St. Agnes Society No. 206, of South Chicago, Ill., which now has a rating of 270%. Although the South Chicago ladies had but a quota of $10,000, they have already written $27,-000, indeed a splendid record in itself.

Outstanding work was also recorded by St. Stephen's Society, No. 187, Johnstown, Pa., with $6,500 and St. Joseph's No. 53, Waukegan, Ill. with $5,500. Expected to join the "over-the-top" class is Mary of the Assumption Society, No. 203, Ely, Minn., as it lacks only 11.7% to hit the goal.

In four more days, midnight Dec. 31 to be exact, the drive will close. To date it has been a success inasmuch that the goal has been attained. It is a grand tribute to the officers and the Union that the energetic workers continued their work and oversubscribed. It is an indication that KSKJ members realize that success in the fraternal field is never complete, and that one program is merely a commencement of another.

STEVE BOWLERS FAIL TO JAR STANDINGS; PERKO'S CONSISTENT

Chicago, Ill. — Zefran Tavern again lost ground in the Steve's league when the Monarch Beers took them for a pair of games. Giving a 40-pin handicap each game, the leaders had a tough struggle on their hands, but John Zefran's 202 game gave them their only win. Father Edward's 222 and 197 games kept the Beer team in the running, for he hit the wood for a 533 series. John Zefran led the Zefran team and Ed Bahar came right behind him with his 513 series.

The Korenchan Grocers had a chance to gain on the leaders, but they also lost two games. They were the victims of Tomazin Tavern. Vic Kremesec paced the Tavern team with 557, while John Jeray led the losers with 563, including a 208 game.

Perko's Inn, the most consistent team for the past few weeks, took two games from Fidelity Electric. Capt. Zulich again showed his team the way to victory as he hit 551 and a 211 solo. Following close behind him were Arbanas with 541, Secretary Terselich with 538, Kure with 504 and Nahtigal with 482. Carl Strupeck's 580 was the top score for the Electricians.

Park View Laundry won two games from Kosmach Boosters. Frank Rabetz was high for the Boosters with 530.

Everyone is wondering in what kind of condition the bowlers will be next Tuesday, the day after the New Year celebration. The bowlers hope that the New Year will bring them and all Kay Jay bowlers high scores for the remainder of the season.

KUHARS BOWL INTO JOLIET LEADS AS BLUTHS SET GAME HIGH

Joliet, Ill. — A new name, that of Kuhar Grocers, stands at the top in the latest returns of the local Kay Jay bowling loop. The Kuhars turned the trick by taking a pair of games from the Tezak Florists while the Slovenic Coals, who shared top honors last week, were losing a pair to the Hickory Markets. In the other match of the evening the Bluth's Markets won two games from the Gorsich Food Marts. In accomplishing the second of their two wins the Bluth's set a new mark in the high game class with a nifty 969, just 14 points over the old mark of 955 credited to the Hickory Markets. Tony Buchar paced his team in their record game with a neat 227 while Matt Slana followed close behind with an equally fine 225 game.

Competition for the special prizes offered for high series totals in each of six average groups was keen and a few of the boys surprised their "betters" with some hot shooting. Tony Buchar topped the field with games of 185, 227, and 171 for a total of 583, good enough to win a $5.00 hat and the $2.00 first prize in his group. In the other groups, Lud Kuhar, Al Juricic, Doc Zelko, Tony Kuzma, and Rich Tezak copped first prizes of $2.00 each while Joe Kuhar, George Karl, Matt Slana, Ed Carpenter ,and Bob Kosmerl won themselves a buck each. Johnny Nemanich and Stan Wedic had to content themselves with a mere fifty cents each for their second place tie.

JOLIET KSKJ BOWLING LEAGUE

	Won	Lost
Kuhar Grocers	22	17
Slovenic Coals	21	18
Bluth's Markets	21	18
Tezak Florists	20	19
Hickory Markets	18	21
Gorsich Food Marts	15	24

KUHAR GROCERS

L. Zeleznikar	166	139	126
A. Kuzma	161	155	207
L. Kuhar	163	159	232
J. Kuhar	185	160	177
W. Kuhar	158	168	177
	833	781	919

TEZAK FLORISTS

R. Tezak	162	153	163
J. Madronich	142	148	138
Low Score	158	139	126
H. Zalar	112	179	193
E. Tezak	172	176	186
	746	795	806

HICKORY MARKETS

R. Mutz	179	150	133
A. Rozman	131	119	133
S. Wedic	178	143	148
Dr. Zalar	150	165	137
A. Juricic	226	177	166
	864	754	717

SLOVENIC COALS

A. Golobitsch	156	147	126
Dr. Zelko	215	177	155
J. Zalar Sr.	157	132	121
E. Carpenter	193	136	176
J. Nemanich	140	161	166
	863	753	744

GORSICH FOOD MARTS

J. Horvath	166	147	193
M. Gorsich Sr.	153	127	150
A. Koludrovich	152	138	151
M. Gorsich Jr.	186	158	157
F. Gregory	171	129	168
	828	699	819

BLUTH'S MARKETS

A. Buchar	185	227	171
R. Kosmerl	149	171	124
G. Karl	196	179	175
M. Slana	152	225	137
J. Bluth	153	167	175
	835	969	782

RELEASE CALENDARS

The 1940 KSKJ wall calendars were sent via express to secretaries of local branches.

Secretaries will please acknowledge receipts to Supreme Secretary Joseph Zalar, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

In the 200 class for the night were: L. Kuhar 232, A. Buchar 227, A. Juricic 226, M. Slana 225, Dr. Zelko 215, and A. Kuzma 207.

SPARES: The Hickory Markets' two wins over the Slovenic Coals were each by a margin of one solitary pin . . . "why waste wood," says the Markets . . . "gr-r-r-r-r," says the Coals . . . Averages, posted last week, show the three Kuhars, Joe, Willard, and Lud, on top in that order . . . no wonder they lead as a team . . . Battle cry of th eleague . . . "vsak dan boljše!" . . . if it were only true . . . On the 28th it will be Gorsichs vs. Hickorys, Kuhars vs. Bluths, and Tezaks vs. Slovenics . . . and special prizes of a liquid nature . . . Happy Noo Year!!

Acknowledgement

As this is inventory time and the Our Page is ready to add another year to its age, it is fitting and proper that a few words of recognition be written in behalf of the people and circumstances which made it possible to give the Kay Jays what we think a top-rating newspaper. We base our judgement without reservation and do not consider this a self-back-slapping expression.

We have one of the finest English sections in the fraternal field, and we mean it! We are tops because our youth is active, our lodges are energetic and realize that our organization is an institution that thrives on fraternalism and the Kay Jay spirit. By Kay Jay spirit, in the broad sense, we mean action of the type that promotes programs in all fields of endeavor beneficial to the organization and the community. Our lodges have responded splendidly to the programs outlined by officials and today we can say without reservation that we have an active Union.

An official organ portrays the health of an organization, so a successful organization can't help be reflected as such in its ink-and-paper mirror. The success of the paper is attributed to the action and life of the lodges.

However, the organization owes the highest commendation to the generous reporters and contributors who take time out to report the activities of their respective lodges. The editorial staff is mindful of the importance of these mainsprings of publicity and at this time thanks all for their generous co-operation and thanks them for their splendid work throughout the year.

To our steady columnists Father Kapistran and Miss Frances Jancer we extend special commendation in our behalf and in the behalf of the many readers who we know appreciate their weekly contributions.

We solicit the co-operation of all for the future and hope that we will have the pleasure of recording for posterity in the Glasilo next year the KSKJ, full of action and good will — of course, with your help. If there was any other way to say "Thank You!", we'd say it!

Your Editors.

PATS TO HOLD BENEFIT DANCE

Girard, Ohio. — Stop, look and read, Kay Jays, St. Pats of Girard are having a dance for the benefit of St. Rose Church, on Jan. 20, year 1940, at the Slovenian Home, N. State St., at 8:30. Music will be furnished by none other than Joe Umeck and his Rhythm Kings.

So come one, come all to this gala event. Our chairman Anthony Yelence, co - chairlady Mary Turk and committee are struggling to see that you and you will enjoy yourselves. We sure would like to see new and old faces from Bessemer, Lorain, Cleveland, Barberton, Canonsburg and nearby points.

We, St. Pats, are also making plans for the fifth anniversary dance and banquet to be held April 13 and 14. For further details watch the "Glasilo" carefully.

Mary Kambic, Reporter.

PITT JAYS BOOST ATTENDANCE

Pittsburgh, Pa. — At the December meeting of the Pitt KSKJ Boosters many interesting subjects were discussed for the interest and benefit of the club. One of the main points covered was the attendance of members at the meetings and how this interest could be stimulated. In this behalf it was decided that for the January meeting of the Pitt KSKJ Booster Club we would have a very important program, a program which will be so grand that you will not care to miss it. If you do, it will be the greatest disappointment in your life. The date for the meeting was set for Jan. 14, Sunday evening, at 8 o'clock in the Slovenian Auditorium, 57th and Butler St. The first meeting of the year 1940 and one which will make you want to attend all the other meetings throughout the year, because we will continue with a grand program for each following meeting.

We wish to impress particularly the fact that this January meeting is really going to be a meeting worth attending. The fact is that we are going to have some celebrated persons present, people whom you have been reading about, talking about, hoping to meet, and never had the opportunity before this—and to think that the Pitt Boosters are going to make this possible for you!!

You will be notified about this program more specifically in the near future, but just keep in mind the date of the meeting — Jan. 14th, 1940 — and also the fact that you will not want to miss the opportunity of meeting the celebrated persons who will be present.

Frances Lokar.

BROOKLYN LODGE ELECTS OFFICERS

Brooklyn, N. Y. — The Blessed Virgin of Help Society, No. 184, elected the following officers for the year of 1940 at the regular meeting Thursday, December 14: Agnes Capuder, president; Mary Omerzu, vice president; Mamie Pishkur, financial secretary; Elsie Kennedy, treasurer; Margaret Zagar, recording secretary; Marie Zagar, Margret Zagar and Mary Vetter, trustees.

The next meeting will be held Thursday, Jan. 11, at 8 p. m. in the American Slovenian Auditorium and every member is urged to be present.

Members in arrears with their assessment are asked to kindly remit as soon as possible as the books will be audited at the end of this month, so that a full and complete financial report may be submitted.

M. Pishkur,
Secretary.

LARGE CROWD TO JAM FROLIC AT LORAIN C & M HOLIDAY FESTIVAL

Lorain, O. — At least 400 are expected to attend the big holiday frolic and dance to be held by the local SS. C. and M.'s Saturday evening, December 30 in the Slovenian National Home.

According to reports, advance sale of tickets are being sold rapidly. Guests from Cleveland, Barberton and Girard as well as from other nearby cities are expected to attend.

The highlight of the evening will be the "Old Timers." This group is out to show up the modern jitterbugs in "going to town" and how to really "cut it up." Plenty of action and entertainment is predicted.

According to the committee the well known and popular "Top-Hatters" dance orchestra have been engaged to furnish everything in the line of music. A program of request numbers will also be played. Refreshments will be served all evening. Admission will be only 25 cents.

According to plans, a reception will be held for all KSKJ members and friends. "Everybody is welcome," according to the chairman.

RECORD ATTENDANCE ELECTS WOMAN PRESIDENT; MAKES LODGE HISTORY

Waukegan, Ill. — The annual meeting of the St. Mary's Lodge, No. 79, was held at the Mother of God hall last Sunday, December 17. The meeting opened with prayer at two o'clock with almost every member in attendance. Those who were not present will be dealt with according to the lodge bylaws.

Election of officers was held at this time. After several motions were made to give a standing vote to Mr. John Cankar and let him continue to serve as president, he told the assembly that he would not run and that the nominations for president were open. Mr. Cankar has served as president of the St. Mary's Lodge for the past 16 years. Since the lodge is composed of both men and women, the women were told that they have the same right to hold office as have the men. It was at this meeting that they put up a candidate for president. After the ballots were counted the results showed that for the first time in the history of the lodge a woman will rule a the lodge meetings. Mrs. Jennie Keber was elected as president over Mr. Ignace Grom who was elected as vice president of the lodge. Mr. Grom will be remembered as the former secretary of the lodge, having served some 15 years in that capacity. Mrs. Keber was serving as trustee. As the lodge live-wire and very active in lodge affairs, she will, we believe, make a very good president. Mr. John Hladnik was elected for a third term as secretary. After a year of inactivity John A. Cankar was elected as recording secretary. Mr. Anton Mozina was elected for a third term as treasurer. Trustees to serve: for three years Mr. Frank Hladnik; for two years Mrs. Mary Nagode; for one year Mr. Andrew Pirman. Dr. L. F. Kompare was chosen as lodge physician.

On Jan. 21 the St. Mary's lodge will hold its regular monthly meeting at the Mother of God hall. Installation of officers elected for the coming year will be held and every member is invited to attend, as this promises to be a bigger and better affair than ever with plenty of refreshments and dancing.

As was decided at the annual meeting a token of appreciation will be presented to Mr. John Cankar, Sr., for his untiring efforts in behalf of the lodge during the past 16 years as president of the lodge.

The St. Mary's basketball teams practice each Thursday evening from 7 to 10 in the Mother of God gym. All members interested in basketball are asked to be present at practice. The St. Mary's will send their teams to the seventh annual basketball tourney to be held in Joliet, Ill. in January.

CADETS ELECT OFFICERS

Cleveland, O. — The St. Joseph Cadets, No. 169, held elections at their meeting on Dec. 12. The following were elected: Dorothy Trobentar, president; Mary Svigel, secretary - treasurer; Jennie Sulen, reporter; Florence Hrovat, Captain.

The Cadets wish to thank everyone for helping them make successful all the affairs held during the year 1939.

Any girl of 17 years or over interested in joining the St. Joseph Cadets, kindly send your name and address to Mary Svigel, 548 E. 147th St., or come to our next meeting which is to be held on Jan. 8, 1940, at the Slovenian Home on Holmes Ave., 7 p. m.

Those girls who were not present at our last meeting, start the year out right by coming to this meeting on Jan. 8, 1940.

The St. Joseph Band is to hold a band concert soon and will need the co-operation of everyone to make it a success.

Wishing you all a Very Prosperous New Year!

St. Joseph Cadets.

MAKE A DATE NOW!

for

Kay Jay's Winter Classic

7th ANNUAL MIDWEST BASKETBALL TOURNAMENT

Jan. 27 and 28, 1940

Joliet, Ill.

See The Cream of the Crop Perform

ACTION! . . . THRILLS!

Kay Jay Congeniality!

Keep Time to KSKJ's March!

FOR GOD, HOME AND COUNTRY

By FATHER KAPISTRAN

We are glad to be told that the Apostolic Delegate to these United States, Archbishop Amleto Giovanni Cicognani, has now published his book "Sanctity in America" through the St. Anthony Guild Press, Paterson, N. J., and that in this book he counts Bishop Baraga as one of the saintly men in America who is eligible for canonization.

*

Speaking of the first bishop of Marquette, the Archbishop writes: "Even during his life, Bishop Baraga was revered as a saint. Since his death there has been a constant desire for his beatification."

*

"With all the enthusiasm of his soul Father Baraga gave himself to his new field of labor. Though unaccustomed to hardship and privation, he found great happiness in the sacrifices of missionary life. From the very outset he loved the Indians, and ever afterward whether as missionary or bishop, his joy was to spend and to be spent for their conversion."

*

These words, among others about Baraga in the Apostolic Delegate's book, confirm the words of Bishop Plagens, present bishop of Marquette, who recently said that the Apostolic Delegate was enthusiastic about the beatification of Friderić Baraga.

*

When we realize that Archbishop Cicognani devoted an entire chapter to Bishop Baraga, we see his estimation of the saintly missionary Bishop.

*

To many nowadays who accuse the Church or her priests of not accomodating the whims and passions of the modern age, let us quote the words of Pope Pius VII to Napoleon the First: "We cannot utter a judgment in opposition to the rules of the Church, and we could not without laying aside those rules, decree the invalidity of a union which, according to the Word of God no human power can sunder."

SANTA CLAUS IN WAUKEGANU

Waukegan - North Chicago, Ill. — Santa Claus will make his annual visit to the Mother of God parish auditorium at Waukegan this Saturday, December 30 at 7 p. m. All members of the Waukegan - North Chicago KSKJ lodges and all students of the Mother of God parochial school will be greeted by good old Santa Claus.

The program will begin at 7 o'clock and will get under way with a spell-binder in the form of Dr. Sylvester who will present a one-hour show of magical feats. Dr. Sylvester, a prominent Chicago magician, has been invited to share this annual program with Santa Claus and together a splendid entertaining and amusing program is assured to the attending youngsters. About 300 children are expected to crowd the Mother of God auditorium Saturday night and greet St. Nick in his post-Yule appearance. Mothers especially are invited to attend with their children and enjoy an evening of good wholesome entertainment. Santa Claus will be on hand personally to distribute gifts to all the children attending this event. The Mother of God parish, the three KSKJ lodges, St. George Society and local merchants are all co-operating to make this a successful party.

Joseph Zorc.

OUR PAGE COOKING SCHOOL

By FRANCES JANCER
1110 Third St.,
La Salle, Ill.

For your New Year's Day Dinner try serving frozen fruit cake for dessert. It will go over with a bang and start the new year out right.

Frozen Fruit Cake

2 cups milk, ½ cup sugar, ¼ cup flour, ¼ teaspoon salt, 2 eggs, 1 teaspoon vanilla, 1 cup white raisins, 1 cup broken pecan meats, ½ cup candied cherries, chopped, 1 cup cream, whipped.

Scald the milk. Blend sugar, flour, salt and add to the milk. Stir until smooth and cook ten minutes; then pour over beaten eggs. Cook until thick, stirring constantly. Cool. Add other ingredients, folding in the whipped cream last. Freeze in tray of automatic refrigerator. Serves 8.

Fruit Potica

Crumble 2 cakes yeast into a bowl. Add to them 1½ cups milk, warm not hot, then sift, measure and add 2¼ cups flour. Beat until smooth. Let stand in warm place until very light and bubbly, about 20 minutes. Then add ½ cup butter, ½ cup sugar, 2 eggs and 1 teaspoon salt. Beat all together until smooth. Sift, measure, add 3½ cups flour. Knead until the dough is perfectly smooth and satiny. Let rise until double in bulk. Punch down. Let rise again. Then roll out in strip as wide as the pan is long. Have dough about 1/3 inch thick. Brush surface with lightly beaten egg.

Have ready 1/3 cup citron, cut fine, 1 cup seedless raisins, ½ cup chopped nuts, ½ cup cut candied cherries, ¼ cup candied orange peel, ¼ cup lemon peel. Arrange fruit on surface of dough, spreading out as even as possible. Sprinkle with ½ teaspoon cinnamon and ½ cup sugar. Roll up tightly. Place in large bread pan, well buttered or greased. Let stand in warm place until double in bulk. Put into preheated oven. Bake. Cool slightly, then frost with thin confectioner's sugar frosting. Decorate with very finely chopped citron and flours made of candied cherries with a nut center. Bakes 1 very large loaf.

Walnut Puffs

1 cake compressed yeast, ¼ cup lukewarm water, ½ cup milk, scalded, ¼ cup shortening, 1 tablespoon sugar, ½ teaspoon salt, 2 cups flour, 2 eggs, 1 cup chopped English walnuts, ¼ cup sugar.

Soften yeast in water. Combine milk, shortening, 1 tablespoo nsugar, and salt. Cool to lukewarm. Add flour and beat thoroughly. Add softened yeast and unbeaten eggs one at a time. Beat smooth. Cover and let rise until double in bulk, about 1 hour. Stir down and add half the nut meats. Fill greased muffin pans half full; sprinkle with remaining nut meats combined with ¼ cup sugar. Cover and let rise until double in bulk, about 30 minutes. Bake in a moderate oven 20 to 25 minutes. Makes 1½ dozen.

Maple Mousse

4 eggs, separated, ½ teaspoon salt, ¾ cup maple syrup, 2 cups cream, whipped, ½ cup chopped walnuts.

Beat egg yolks until light. Add salt and maple syrup. Cook for 10 minutes in double boiler. Cool. Fold in whipped cream and the egg whites of 4 eggs, beate nstiff. Blend thoroughly. Add walnuts and set in refrigerator to chill.

INDIJSKI SPOKORNIKI

(Nadaljevanje iz 3. strani)

Benaresu nenadoma prestavi za tri tisoč let nazaj v zgodovino. Kakor v onem času, tako ima Benares še danes skrivnostne spokorniške zavode in šole, kjer se pripravljajo spokorniki, da dosežejo ono prečudno stanje. V eni izmed ulic, skozi katere sem se preril, sem zadel čisto v nekem kotu na eno takih šol.

Tu so sedeli med stožčastimi kamni pripravniki tega, za človeka ponižujočega spokorništva. Vse so vrgli s sebe, kar ni neobhodno potrebno. Lasje so jim viseli navzdol v dolgih, posvalkanih in zlepljenih pramenih, podobnih grivam. Tako zatopljeni v premišljevanje so strmeli neprestano v ostudno znamenje malikovalcev, dokler ne napoči trenutek, ko postanejo deležni častnega naslova "odrešeni" ali "popolni."

Nato se razidejo kot brezdomci z vencem ponarejenih človeških lobanj okrog vratu, s palico v eni roki in z nabiralnim loncem v drugi in bodo privabljali ljudstvo z mučenjem samega sebe.

Pero se brani, da bi popisovalo premnoge načine spokorništva, ki pridejo pred oči tistemu, ki ima priliko dalje časa opazovati življenje hinduističnega verstva v Benaresu.

Takoj prve dni mi je prišel na obrežje Gangesa pred oči eden najgrših in najodvratnejših spokornikov, ki nosi ime Urdhwabahu, kar pomeni "spokornik z iztegnjeno roko." Bil je pravi gosain. Njegovo obleko je tvorila po navadi plast pepela, s katero je bilo namazano njegovo telo. Lasje tokrat niso viseli v pramenih navzdol, ampak so bili zviti in zvezani v koničast čop.

Divje razmršena brada in rdeče znamenje v obliki trizoba na čelu sta mu dajala strašno podobo fakirja. Najstrašnejše na tej prikazni pa je bila navzgor iztegnjena roka. Bila je popolnoma suha, koža pa je bila zgubana kot pri posušenem mrliču, mumiji. Roka je štrlela kot sveča ravno navzgor kot bi bila kakšna palica pritrjena k rami. Dlan je bila tako stisnjena, da se nohti niso samo zadrli v meso, ampak so zrasli skozi dlan in prišli na drugo stran kot zakrivljeni kremplji ven.

Kakor se zdi ta pokora res neverjetna, vendar ni v Indiji kaj posebno redkega. Treba pa je seveda junaške potrpežljivosti, kdor hoče izvršiti vse stopnje tega mučenja. Vaja se začne s tem, da se da spokornik privezati k stolu, nato mu roko dvignejo v višino, mu jo napno in jo priveže na prečno bruno tako močno, da je lastnik ne more premakniti. Nato podvežejo na roki žile, da se prekine obtok krvi. Potem začne roka počasi usihati. Posledica tega so neznosne bolečine. Tako gre dan za dnem, mesec za mesecem. Življenje se le počasi umika, toda neizmerne bolečine prenaša spokornik brez besede. Ljudstvo obdaja te mučence samotrpinčenja z največjim spoštovanjem. Oni so vtelešenje boga Šive, ki se je nekoč sam tako mučil. Strašnega Šivo ni mogoče z ničemer bolj počastiti kot s tem mučenjem, v katerem se po nazoru Indijcev skrivnostno nadaljuje samomučenje tega boga.

Podobno mučenje v čast bogu Šivi, ki je poznano že od davnih časov, se imenuje Urdhwa-mukhi. Pri tem mučenju pritrdijo spokornika na vejo drevesa z nogami navzgor in z glavo navzdol. Tako visi kot zaklano živinče cele ure, izpostavljen "pobožnosti vernikov." Na stotine romarjev se gnete, da bi občudovali in počastili ta prizor. Tako visi možak več tednov, vsak dan po kakšne štiri ure. Med tem mrmra molitvice in premika med prsti molitveno vrvico. Ko sem ga videl, je že več ur tako previsel, vendar se mu ni nič poznalo. Če so ga nagovorili, je brez težave odgovarjal. Povedal je, da je posebna milost božja, da more vztrajati v takem položaju. To milost da mu je Šiva izkazal, da bi tako razodel svojo svetost.

Ko sem stopal od obrežnih stopnišč proti Kašmirskemu templju, sem zavil v eno izmed ozkih zoprnih ulic. Tu sem se znašel nenadoma sredi drhali fakirjev. Ne zamerite mi izraza "drhal" za te pošasti v človeški podobi! Pred seboj sem zagledal peklensko trpinčenje. Nekoč sem v nekih starih knjigah našel čudno sliko. Upodobljeno je bilo ležišče, pokrito z ostrimi bodicami, na katerih je ležal fakir. Niti sanjalo se mi ni, da bom v "svetem" Benaresu kdaj to gledal na lastne oči.

V sredini ozkega dvorišča je stalo pravo bodičasto ležišče. Noge in okvir sta bila iz lesa; ležišče so tvorile zbite deske; vse skupaj en meter in pol. Vse ležišče je bilo pokrito v enakomernih vrstah z ostrimi kovinskimi bodicami. Tu gori je ležal fakir. Vsa teža telesa je slonela samo na bodicah, le glaje bila prosta. Medtem ko je njegova glava počivala na blazini, so se v ramena, hrbet in ledja globoko zarile dolge bodice. Kri je tekla neprestano.

Na tem mučilnem ležišču je ležal mož nepremično in brez besede. Da bi se odpovedal vsaki udobnosti, je tudi roke potisnil v bodice.

Spokorništvo s svojimi nečloveškimi prikaznimi se vleče skozi tri tisoč letno zgodovino Indije kot naraščajoča bolezen. Polagoma se je ta bolezen razvila v divjo razvratnost mučenja samega sebe, ki ponižuje človeka pod žival. Nič ni za živalski značaj te razvratnosti tako značilno kot dejstvo, da gre vzporedno z razvratnostjo trpinčenja samega sebe tudi razvratnost najrazuzdanejše počutnosti. Ravno svetišča tistih bogov, v katerih čast se opravljajo te grozne spokornosti, so prizorišče najnizkotnejše razuzdanosti. Tu niti ne omenjam grdobij, ki se vrše skrite očem tujca za zastorom "svetišča."

Dovolj je znano, čemu uporabljajo toliko otrok in mladine za "bogočastje." Tu imam pred očmi le indijsko svetišče kot spomenik verske umetnosti. Toda tudi o tem moram reči, da se ne javlja pri nobenem narodu v umetnostnih spomenikih čutnost—da ne rabim ostrejšega izraza—tako očitno kot pri hinduistih . . .

Za to svojevrstno edinstveno zagonetko morem najti samo eno edino razlago. V indijskem verstvu so dvignili žival na stopnjo božanstva, človek pa se je moral ponižati zato na stopnjo živali.

(Iz knjige: J. Dahlmann, "Indijsko potovanje." I. del.)

PRATIKE ZA 1940

smo zopet dobili. Jako zanimive so. Naročite takoj.
VELIKA BLASNIKOVA 25c
DRUŽINSKA 25c

Tudi smo zopet dobili direktno iz Ljubljane pristen slavni

"BAHOVEC PLANINKA"

Zdravilni čaj.

To je najbolje sredstvo zoper bolezni želodca, jeter, žolča, črevesja in mehurja. Urejuje, utrjuje in čisti kri ter daje telesu nove moči in energijo. Zoper zaprtje in slabo prebavo ni boljega. Slovi tudi kot splošno zdravilo za ženske, še posebno v prestopnih letih. Cena 1 škatlje $1.00. 3 škatlje $2.96.

MARIA CELJSKE ŽELODČNE KAPLJICE: Cena male steklenice 50c, velike $1.25.

SVEDSKE KAPLJICE, za želodec, črevo in vročico: Cena male steklenice 50c, velike $1.25.

Poštnina imenovanega blaga je prosta.

Z vsakim naročilom od $1.25 ali več, pošljemo zraven zastonj naš velik lep stenski koledar.

STEVE MOHORKO CO.
704 SO. 2nd ST., MILWAUKEE, WIS.

VLOGE

v tej posojilnici

zavarovane do $5,000.00 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

Sprejemamo osebne in društvene vloge

Plačane obresti po 3%

St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Ave. HEnd. 5670
Cleveland, Ohio

Novoletni pozdravi

Mi, ki obratujemo ulično železnico in motorne buse, bi radi izrazili našo zahvalo in izrekli voščila clevelandskemu prebivalstvu v času novoletne dobe.

To leto želimo še posebno izraziti naša voščila bolj izrazito, namreč z novimi opremami na motornih busih, ki se prav zdaj devljejo v poslugo na naših progah.

Hvaležni smo našim odjemalcem za njih vljudnost in prijaznost v tem času. Vsak pripomoček, ki ga imamo za dobro postrežbo, je dan v službo v tem prometa polnem času. Upamo, da prej ko pride drugo leto okrog, nam bodo razmere dopuščale, da bomo izvedli še več izboljšav v naši postrežbi.

Z najiskrenešimi voščili za srečno novo leto.

The Cleveland Railway Co.

Vsem našim slovenskim prijateljem

najboljša voščila

za

srečno in uspešno

Novo leto

THE STANDARD OIL CO. [OHIO]

SOHIO